Naslov — Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA
(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925

NO. 5. — ŠT. 5. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, FEBRUARY 2 — SREDA, 2. FEBRUARJA, 1944 VOLUME XX.—LETNIK XX.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

VOJNA V ITALIJI

V Italiji se vršijo vroči boji med zavezniki in Nemci na obeh frontah, to je na prvotni južni fronti ter na severnejši, katero so zavezniki nedavno odprli z vzadom od strani. Američani, Angleži, Canadčani in Francozi so aktivni na južni fronti, kjer drobijo nemške utrjene postojanke in polagoma potiskajo sovražnika nazaj. Na severni fronti so aktivni Američani in Angleži ter so se približali Rimu že na 18 milj. Na nekaterih delih so Nemci besno protinapadali s tanki in letali, pa so bili odločno odbiti. Na splošno je zavezniška ofenziva v Italiji razvija zadovoljivo.

RUSKA FRONTA

Ruska ofenziva je najbolj uspešna na severni fronti, kjer so se v začetku tega tedna Rusi približali že na 12 milj meji bivše baltske republike Estonije in ogražali zadnjo železnico, ki je Nemcem na razpolago za dotok v dotičnem okrožju. Ruska ofenziva beleži uspehe tudi na osrednji fronti ter na jugu.

DRUGE FRONTE

Zavezniški napadi na japonske otoške postojanke v Pacificu zavzemajo vedno večji obseg. Posebno so posebno zavezniški letali in pomorske sile. Napadi japonskih in ameriških letalcev na Berlin ter na razna druga mesta in okupirana mesta se vrstijo skoro neprestano in v vedno večjem obsegu. Konci prejšnega tedna je v teku 48 ur padlo na omenjene kraje 3900 bomb.

JAPONSKE POSASTI

Kar večer 27. januarja je bilo iz Washingtona po radiju podano strahotno poročilo o bestialnem postopanju Japoncev z vojnimi ujetniki, Američani in Filipinci, ki so jih po padcu filipinske utrdbe Corregidor dobili v roke. Po tem poročilu, ki so ga sestavili in podpisali trije ameriški častniki, kateri so po dveh dneh uspeli iz japonskega ujetništva, je do oktobra 1942 bilo v japonskem ujetništvu okoli 7,700 ameriških vojakov. Umrli so vsled stradanja, trpinčenja, prenapornega dela in splošno nečloveškega postopanja z njimi. Koliko jih je pomrlo od takrat naprej, ni znano. Japonci prezirajo vse mednarodne določbe z ozirom na postopanje z vojnimi ujetniki. Poročila o strahotni bestijalnosti Japoncev, podano v mnogih podrobnostih, je vzbudilo silen val ogorčenja po vsej deželi.

VEŽBANJE LETALCEV

Iz vojnega departmenta je bilo pretekli teden naznanjeno, da je bilo v Zedinjenih državah od leta 1939 naprej izvežbanih en milijon vojaških letalcev. To vključuje vse letalsko osobje od pilotov in bombardirjev do mehanikov na letališčih.

PREVRAT V ARGENTINI

Argentina, edina republika na južnem kontinentu, ki je še ohranila diplomatske stike z Evropo, je pretekli teden prekinila diplomatske zveze z Japonsko in Japonsko. Zdi se, da je Argentina odločila za ta korak zaradi pritiska od strani Zedinjenih držav. Argentina potrebuje mnogo produktov iz Zedinjenih dr-

(Dalje na 2. strani)

NEKAJ O GENERALIH MARŠALA TITA

Tri leta trajajoči odpor Titovih partizanov v Jugoslaviji je pred kratkim doživel pohvalo in priznanje s strani strokovnjaka, od katerega je bilo to pač najmanj pričakovati—namreč od diktatorja Francisco Franco.

Stvar je namreč ta, da so najbolj znani Titovi generali dovršili svoje vojaško šolanje v borbi s Francom, na španskih tleh, kjer so si pridobili ono znanje, katero zdaj uporabljajo v boju z Nemci s tolikim uspehom, da so privezali na Balkan nemško armado, ki šteje morda 200,000 mož, ali pa celo še več.

Poznanje osebnosti teh visokih komandantov jugoslovanske partizanske armade je važno, ker nam daje možnost, da ocenimo duh, ki vlada v tej borbeni sili.

Dobro se spominjam generala Kosta Nagj, ki zdaj poveljuje prvemu bosanskemu koru in daje povelja častnikom, ki so bili prej njegovi predstojniki. Bil je namreč podčastnik v stari jugoslovanski armadi, toda njegovo vedenje nikakor ni bilo podčastniško. To vam je bil občutljiv in vljuden mož, z zamišljenim nasmeškom okoli ustnic. Zdaj mu je najbrže nekaj več kot trideset let.

Zadnjič sem videl Kosta Nagj-a v La Garriga blizu Barcelone, leta 1939, v času zmešnjave, ko smo člani internacio-

Mnogo nas je, ki ne moremo obleči vojaških uniform in iti na fronto. Lahko pa pošljemo v boj proti sovražnikom Amerike naše dolarje, uniformirane v vojnih bondih Zedinjenih držav.

nalne brigade čakali na odhod iz Španije, in sicer na predlog španske republikanske vlade same. Zadnja slika, ki mi je ostala v spominu od njega, mi kaže Nagj-a stoječega pokonci na nekem pobočju, s cigareto v svojih tenkih ustnicah, dobro počesanega in z uniformo v redu. Poveljeval je na hitro zbrani jugoslovanski brigadi, ki je nosila ime bataljon, a je imela moštva komaj za dobro stotnijo in nobene strojne puške. Takrat so nas napadali italijanski tanki in nam grozili, da nas odrežejo. Nagj se jim je postavil po robu in je rešil vse skupaj.

Še eden od Titovih generalov, Peko Dabčević, poveljnik prve divizije, deli z Nagj-em čast, da je bil 4-krat ranjen v španski vojni. V vsem drugem pa se močno razlikujeta. Dabčević je nizke postave in bolj plečat, par let mlajši, in tudi bolj spontan in impulziven. Še kot dijak na beograjski univerzi, na pravni fakulteti, je bil kolovodja dijakov proti napol diktatorski in pro-nacistični vladi, ki ga je pregnala in policijskim potom poslala domov v Črno goro. Oba, Dabčević in Nagj sta se vrnila iz španske vojne kot stotnika. Ko smo v februarju 1939 prekoračili francosko mejo, so vrgli Dabčevića v Fort Coliure, ki je bil nekakšno kazensko taborišče, odkoder so ga potem premestili v koncentracijsko taborišče v Vernet, kjer sem ga zadnjič videl.

Ko je izbruhnila nova svetovna vojna, so Jugoslovani ponovno brzojavili beograjski vladi in prosili dovoljenja, da se vrnejo domov, v cilju, da bi v tej kritični uri mogli nuditi svoji domovini bogastvo svojih izkušenj v moderni vojni. Toda peta kolona je bila na delu v Jugo-

(Dalje na 2. strani)

HITLERJEVI GOSTJE

Bombe, ki jih letala zaveznikov vedno bolj liberalno sipljejo na Nemčijo, uničijo poleg vojaških objektov tudi mnogo stanovanjskih hiš. Stanovalci, ki ostanejo živi, morajo pač dobiti druga stanovanja. Lastniki nepoškodovanih hiš morajo sprejeti na stanovanje toliko brezdomcev, kolikor prostor dopušča. Razumljivo je, da postajajo preostala stanovanja bolj in bolj natrpana, ker za nove zgradbe mnogokrat ni časa in materiala, brezdomcev pa je vedno več. Po neki kalkulaciji je v Nemčiji do sedem milijonov takih oseb brez doma. S temi brezdomci, ki jih imenujejo "Fuehrerjeve goste," morajo deliti svoja stanovanja tisti, ki jih še imajo.

Neki Nemec, kateremu se je posrečilo iztihotapiti v Stockholm na Švedskem, je pripovedoval o stanovanjski mizeriji sledeče:

"Moja hiša blizu Berlina k sreči ni bila bombardirana. Po velikih letalskih napadih v novembru smo bili zaposleni s popravljanjem razbitih oken in s pomočjo sosedom. Potem se je k nam vselila ena družina, katere hišo so bile bombe porušile, in kmalu potem še ena. Prvi teden še ni bilo preslabo.

"Potem je eden izmed 'Hitlerjevih gostov' dobil influenco. Nekdo nam je začel izmikati živila. V drugi polovici decembra je začelo primanjkovati vode in moji gostje so pričeli 'dišati.' Isto bi se bilo lahko reklo tudi o meni. Nato se je vselil k nam brat enega mojih gostov, z družino, seveda. Novi gostje so dišali že, ko so prišli. Nekateri obiskovalci mojih gostov so bili neolikani ljudje, ki so se mudili v hiši do poznih ur in klepetali vse preveč.

"Neznosno pa je postalo, ko smo dobili novega gosta v osebi moža hčere enega "Hitlerjevih gostov." Prišel je z vzhodne fronte na desetdnevni dopust in se je odločil pri nas ostati za stalno. V izposojeni civilni obleki je bil varen, ker so bili v bombardiranju uničeni vsi policijski rekordi našega distrikta. Večina ljudi na cestah je videti kot da nosi izposojene obleke. Moja hiša je postajala bolj in bolj blaznici podobna. Nervozni stanovalci so se prepirali zaradi živil in iz vseh mogočih drugih vzrokov, otroci so kričali, bilo je grozno. Pustil sem vse skupaj in pobegnil na Švedsko."

IZ JUGOSLAVIJE

Londonsko poročilo United Pressa, datirano 25. januarja, navaja, da se vršijo boji med jugoslovanskimi partizani in Nemci v raznih krajih zapadne Bosne, v Hercegovini, v Črni gori, blizu dalmatinskega mesta Imotskija in v Sloveniji. Nemci so premagali partizanske čete pri Otočju in so zavzeli pristanišče Senj, 40 milj južno od Reke. Nemci so tudi okupirali otok Hvar, južno od Splita. Po devetdnevnih hudih bojih so se morali partizani umakniti iz mesta Tuzle v vzhodni Bosni, toda iztrgali so Nemcem važno postojanko Mrkonjičgrad blizu Jajca. Partizani so pretrgali železniško progo, ki veže Sarajevo z Jadranom in so utrdili svoje pozicije v Kalinovicu, 25 milj južno od Sarajeva.

Revija "Time," datirana 31. januarja, poroča, da zavezniki v Italiji in severni Afriki tesno

(Dalje na 6. strani)

ZDRAVJE JE ZMAGA

(Piše dr. F. J. Arch, vrhovni zdravnik Ameriške bratske zveze.)

V srcih vseh Američanov je na prvem mestu upanje za zaključek vsaj enega dela vojne. V to svrho pa je zdravje vsakega civilista na domači fronti v tem letu potreben predpogoj. Povprečna oseba, ki ni dobrega zdravja, zaostaja v produkciji pri kakršnem koli delu. Produkcijska vojna igra kritično vlogo v naporih za zmago nad sovražnikom, ki se poslužuje sužnjev za obratovanje svojih vojnih strojev.

Ko smo nastopili novo leto, je že vladalo veliko pomanjkanje zdravniškega in bolničarskega osobja, in to pomanjkanje bo postalo še bolj občutno. Zato je patriotična dolžnost vsakega posameznika, da čuva svoje zdravje, posebno s tem, da stori vse, kar more, da se izogne preprečljivim boleznim. Navadni prehlad, hripa in influenca so neprilike zimskih in zgodnjih pomladanih mesecev, in vsak posameznik naj bi se po najboljši možnosti skušal istih izogniti oziroma jih ne širiti. Katera koli omenjenih dihalnih bolezni, če je zanemarjena, se more razviti v pljučnico, ki je še vedno nevarna morilka, kljub temu, da je zdravniška veda zelo napredovala z ozirom na zdravljenje iste.

Nevarna bolezen vojnih časov je tudi jetika. Porast aktivnih slučajev jetike je izrazit. To je razumljivo za čase, v kakršnih živimo zdaj. Z ozirom na javno zdravstvo bi se morali vršiti tozadevni pregledi, posebno v industriji. Namen takih pregledov bi bil v prvi vrsti odkriti jetiko iz očividnih razlogov, v drugih vrsti pa, da se store potrebni koraki v svrho protekcije publike pred tem najbolj nevarnim in faktično edinim virom okuženja, ki ga predstavlja aktiven in odprt slučaj jetike.

Davica je nadaljna bolezen mrzlih zimskih mesecev, in otroci, razen če so cepljeni proti nji, so posebno podvrženi njenim napadom. V teh izrednih časih bi moralo občinstvo samo prevzeti odgovornost za pospeševanje imunizacijskih programov. Kako važna je imunizacija, to je cepljenje proti davici, bi morala vedeti vsaka družina. Lokalne zdravstvene avtoritete bodo pomagale imunizirati proti davici vse otroke, posebno tiste, ki so pod pet let stari.

Dobra temeljna pravila za ohranitev zdravja in za močan odpor proti boleznim so: izogibati se utrujenosti, privoščiti si dovolj počitka, uživati redilno hrano, nositi vremenu odgovarjajočo obleko in skrbeti za dobro osebno higijeno. Osebe, ki zbolijo, naj bi se ravnale po navodilih njihovih zdravnikov do popolnega okrevanja.

SLOVENSKE VESTI

Federacija društev Ameriške bratske zveze v državi Ohio bo zborovala v nedeljo 6. februarja v Clevelandu. Zborovanje se bo vršilo v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue in se bo pričelo ob 10. uri dopoldne.

*

Plesno veselico v korist društvene blagajne, priredi društvo št. 148 ABZ v Finleyvillu, Pa., v soboto 5. februarja. Veselica se bo vršila v Slovenskem narodnem domu v Hackettu, Pa.

(Dalje na 2. strani)

GERILCI V RUSIJI

K velikim zmagam rednih ruskih armad mnogo pomagajo gerilci, ki v zasedenem ozemlju neprestano napadajo Nemce iz ozadja. Najmočnejši pa so v Beli Rusiji, kjer so od začetka vojne do konca novembra lanskega leta likvidirali 234,000 Nemcev, med njimi 16 generalov. Poleg tega so iztirili 3,677 vojaških železniških voz, razbili 2,571 mostov ter poškodovali do neporabnosti 519 tankov in oklopnih vozil, 234 letal, 300 poljskih topov, 9,000 avtomobilov in 449 nemških vojaških skladišč.

Ameriški korespondent v Moskvi, Maurice Hindus, piše, da znaša prebivalstvo Bele Rusije okrog 10 milijonov oseb. Po veliki večini so kmetje, ki živijo v vaseh, zelo utrjeni, svetlolasi in plavooki ljudje, ki so se v teku stoletij mnogokrat dvignili v revoltah, bodisi proti svojim poljskim gospodarjem ali pa proti zastopnikom ruskega carizma.

Ozemlje Bele Rusije je obširno in primeroma redko naseljeno. Četrtino površine pokrivajo ogromni gozdovi smrek, borovcev, brez in jesenov. Gorovja ni, toda mnogo rek, potokov in prerastlih močvirij. Domačini se počutijo prav tako domače v gozdih in močvirjih kot na prostranih stepah. V začetku vojne, ko so se morali Rusi pred preveliko nemško silo umikati, se je mnogo ruskih vojakov z vso opremo zateklo v prostrane gozdove, kjer so ostali in se pridružili gerilcem. Ponekod kontrolirajo gerilci cele obširne distrikte, obdelujejo zemljo ter imajo svojo upravo, šole, bolnice in razne male obrti. Vsi nemški poskusi, da bi iztrebili gerilce iz dotičnih krajev, so se izjalovili. Gerilci so vedno pripravljeni na boj, moški, ženske in celo otroci. Kadar je sovražnik v premoči, se umaknejo v gozde in močvirja, kamor jim Nemci ne morejo slediti. Ko so se zadnje čase ruske armade približale tem krajem, so jim bili gerilci v veliko pomoč, napadajoči sovražnike od zadaj. Gerilci so osvobodili tudi tisoče ruskih civilnih prebivalcev, ki so jih Nemci skušali odgnati na delo v Nemčijo. Večino beloruskega prebivalstva niso Nemci nikdar mogli podjarmiti.

VRTNA DELA SEZONE

V tako zvanih zmerno gorkih krajih naše republike je zdaj še prezgodaj za setve ali saditve na prostem. Priporočljivo pa je že zdaj naročiti semena zelenjave in cvetlic za pomladno posetev. Prva naročila bodo med prvimi izvršena. Semena naj se do porabe hranijo v kakem suhem in hladnem prostoru. Lastniki "Victory gardens" so v pretekli sezoni dobili nekaj izkušenj glede zelenjav, ki se v enem ali drugem kraju bolje obnesejo, in se bodo v letošnji sezoni znali izogniti tozadevnim zmotam in napakam.

Na preskuševalni postaji v Genevi, N. Y., so pronašli, da je pepel iz trdega premoga dober dodatek težki vrtni zemlji, ki je v suhem vremenu zelo trda, v mokrem vremenu pa zelo mastna in lepljiva. Na tako zemljo se more že v zimskem času natrositi približno na dva palca debelo plast presejanega pepela iz trdega premoga. Ta pepel se spomladi podkoplje do globokosti pol čevlja. Priporočljivo je dodati tudi nekoliko

(Dalje na 6. strani)

RAZOROŽITEV NEMČIJE POTREBNA

Mnogi evropski poznavalci razmer so prepričani, da če Nemčija v tej vojni ne bo popolnoma poražena in za dogleden čas okupirana po zaveznikih četah, se bo nemudoma pričela pripravljati na tretjo svetovno vojno, ki bo še strahotnejša od sedanja. Lord Vansittart, ki dobro pozna nemško ljudstvo, je nedavno objavil svoja priporočila za trajno ukrotitev Nemcev, ki že stoletja sanjajo o nemški navladi sveta.

Po njegovem mnenju morajo zavezniki z orožjem prisiliti Nemčijo k brezpogojni podaji, da se Nemcem enkrat za vselej izbije iz glav bajka o njihovi nepremagljivosti.

Nemčijo morajo okupirati močne zavezniške bojne sile, tudi letalske, in ustanoviti se mora zanjo mednarodni kontrolni svet.

Aretirane morajo biti vse osebe, ki so osumljene vojnih zločinov in sojene morajo biti v deželah, kjer so zločine izvršile; nevtralne države naj se pozove, da nemškim kriminalcem ne dajo zavetja.

Nemčija mora biti popolnoma razorožena in istotako države, ki so ji v tej vojni pomagale. Policijska sila v Nemčiji za vzdrževanje reda mora biti lokalnega značaja in ne podrejena osrednji kontroli. V Nemčiji se mora preprečiti vsako vo-

Z nakupom vojnih bondov ničesar ne riskiramo, ničesar ne žrtvujemo in ničesar ne darujemo. Samo posodimo naše prihranke najboljši upnici na svetu, vladi Zedinjenih držav.

jaško in polvojaško vežbanje v vseh oblikah.

Nemci se morajo umakniti iz vseh krajev, katere so okupirali. Pokradene vrednote vseh vrst morajo biti vrnjene njihovim pravim lastnikom, in, kjer to ni mogoče, morajo biti nadomeščene. Vse industrije, v katerih bi se moglo izdelovati orožje, morajo biti pod strogo zavezniško kontrolo. Nemčija ne sme dobiti nikakih posojil ali druge pomoči iz inozemstva brez dovoljenja zaveznikov. Vse šole morajo biti pod mednarodno kontrolo, istotako tudi radijske postaje.

Lord Vansittart sodi, da samo navedeno ne bo zasiguralo trajnega miru, toda brez takih restrikcij in take kontrole povojne Nemčije je tretja svetovna vojna neizogibna.

Priporočila lorda Vansittarta z ozirom na ukrotitev Nemčije se zdijo stroga, toda z njim se strinjajo tudi drugi poznavalci nemške mentalitete. Miss Sigrid Schultz, ki je norveškega pokolenja in ki je od leta 1914 do leta 1941 živela v Berlinu kot korespondentinja za Chicago Tribune, je nedavno napisala knjigo "Germany Will Try It Again" (Nemčija bo poskusila znova), v kateri na široko razčlenja vzroke, zakaj bo Nemčija pričela z novo vojno, ako bo imela količkaj upanja na uspeh.

Po mnenju pisateljice sanjajo o svetovni nemški nadvladi ne samo nemški militaristi, šovinisti in aristokrati, ampak tudi mali ljudje, učitelji, mali uradniki, mali trgovci, obrtniki in profesionalci. Ženske so še bolj zagrizene kot moški. Nacizem se je pojavil v Nemčiji kmalu po zadnji svetovni vojni, še predno so bili znani odloki versajske pogodbe, dasi je Hitler stokrat poudarjal, da so do-

(Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Vsak, kdor zasleduje ameriško časopisje, je videl v tem časopisju že mnogo povsem neosnovanih sumničenj naše zaveznice Rusije. Rusi so taka sumničenja in napade po navadi hladnokrvno prezrli, zavedajoči se, da bo resnica prej ali slej prišla na dan. Toda, ko je nedavno moskovski list Pravda pod naslovom "Govorice iz Kaira" povsem neuradno priobčil vest, da so se baje neki angleški diplomati nekje v Španski ali Portugalski razgovarjali z nemškimi zunanjim ministrom Ribbentropom glede možnosti sklenitve separatnega miru z Nemčijo, je nastal silen vrišč v angleškem in ameriškem časopisju. Angleška vlada je brž izjavila, da v poročilu ni niti črke resnice. Potem je še iz Moskve prišla uradna izjava, da noben ruskih vladnih organov ni vedel za dotično vest iz Kaira, dokler ni bila v listu Pravda priobčena. Tako se je vsa, silno napihnjena afera razblinila v nič. Pri tem je značilno, da se od Rusije pričakuje, da v ruskem časopisju prepreči vsak "rumor," ki ni v skladu z iskrenostjo zaveznikov, angleško in ameriško časopisje pa mora imeti vso svobodo. Saj je prav, da jo ima, ker večina časopisov je itak ne zlorablja, toda prav bi bilo, da tako svobodo priznamo tudi ruskemu časopisju.

*

Zdravstvene avtoritete nas opozarjajo, da bodimo pozorni, ker flu se pripravlja novo ofenzivo. Po mobilizaciji soditi da bo ta druga ofenziva jačja od prve. Prišla da bo nekoliko pred pustom in ne bo nikaka predpustna šala. Opozorilo je upoštevanja vredno. Vsak naj bi se pripravil vsaj z eno steklenico močnega. Če flu ne pride, se bomo vseeno lahko zdravili.

*

V mestu Salt Lake City je nedavno prišla v urad za racioniranje gasolina mlada žena in vprašala za nekaj "ekstra" kuponov. Povedala je, da se mora brez odloga odpeljati v precej oddaljeno bolnišnico, ker pričakuje poroda. Ko so ji tam povedali, da bo morala par dni čakati za dotične gasolinske kupone, je izjavila, da če je tako, bo kar tam v uradu počakala, pa naj uradniki morebitne kričeče posledice samim sebi pripišejo. Ta grožnja je pomagala in žena je dobila zahtevane kupone brez nadaljnega odlašanja.

*

Ime mesta Novgorod, od koder so Rusi nedavno s hudimi bunkami iztirali Nemce, pomeni v slovenščini Novo mesto. Iz zgodovine vemo, da je mesto Novgorod že nad tisoč let staro, pa je še vedno Novo mesto. Ali bi bilo lepo, če bi se mi tako počasi starali!

*

Iz Office of Price Administration poročajo, da ne bo postavljenih nikakih omejitev na cene ženskih kožuhov, katerih cene v trgovini na debelo znašajo osem tisoč dolarjev ali več. To je pravilno. Ženska, ki lahko izda osem ali deset tisoč dolarjev za kožuh, lahko brez bolečin izda tudi dvajset tisoč dolarjev. In končno je za deželo vseeno, če ima tiste tisočake v žepu bogat trgovec s kožuhovino, ali pa kaka bogata koklja, ki ne ve kam z denarjem.

(Dalje na 2. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2

OFFICIAL ORGAN
of the
AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; nonmembers $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XX. 104 NO. 5

POMEN NAŠIH ORGANIZACIJ

Pomen naših bratskih podpornih organizacij je v teh izrednih časih večji kot navadno mislimo. Te organizacije so bile ustanovljene za medsebojno podporo članov in od njih odvisnih oseb. To humanitarno delo vršijo zdaj kot od začetka, in sicer v zvišani meri. Pri današnji veliki zaposlenosti članov, ne samo moških, ampak tudi ženskih, je več nevarnosti za ponesrečbe, poškodbe in izčrpanja kot jih je bilo kdaj prej. Mnogi starejši člani so dandanes vsled vojnih razmer uposleni pri napornejših delih kot v normalnih časih in so vsled tega bolj izpostavljeni normalnim boleznim. Z ozirom na to je bolj važno kot kdaj prej, da se lojalno držimo naših podpornih organizacij in da vpišemo vanje vse naše prijatelje zavarovanjivega značaja in starosti, ki še niso tako zavarovani.

* * *

Različna kulturna in športna društva med ameriškimi Slovenci so vsled vojnih razmer skoro prenehala poslovati. Nekatera bodo morda po vojni oživela, druga ne bodo. Za enkrat pa je skoro vsa društvena aktivnost med ameriškimi Slovenci omejena na podporna društva. Ta društva nas držijo skupaj bolj kot kaj drugega in morda bodo prav ta društva nekaka korenina, iz katere se bo po vojni razvilo med nami nekaj obnovljenega kulturnega in splošnega družabnega življenja. Vsi vemo in priznavamo tudi, da so se le na pobudo in z dejansko podporo naših bratskih organizacij razvile odpomožne akcije za naše starokrajske rojake. Brez te podpore in te pobude bi bilo dvomljivo, da bi mogli v tem oziru kaj pomembnega pokazati.

* * *

Ameriški Slovenci smo izmed vseh priseljenih narodnosti najbolj številno organizirani v podpornih organizacijah. To nam je v korist in kredit, obenem pa je v korist in izdatno pomoč naši domovini Ameriki v teh vojnih časih. Glasila naših podpornih organizacij dosegajo neprimerno več naših rojakov v tej deželi kot jih dosegajo samostojni listi. To se naj ne smatra za kako omalovaževanje slednjih, ampak le za konstatiranje dejstev. Med rojaki, ki jih dosegajo glasila naših organizacij, jih je tudi neko nedoločeno število, ki ne obvladajo dovolj angleščine, da bi mogli inteligentno slediti poročilom in nasvetom običajnih ameriških listov. Vladne oblasti se tega dobro zavedajo, zato računajo na lojalno pomoč naših listov glede odredb in kampanj vojnega časa. In z zadoščenjem lahko konštatiramo, da vsi slovenski listi v Ameriki, brez izjeme, store v tem oziru, kar jim je mogoče. Največ pa store glasila naših organizacij, enostavno zato, ker dosežejo največ čitateljev.

* * *

Ne prihaja nam na misel, da bi se s tem ponašali, ker smatramo, da je to naša dolžnost kot stoprocentnih Američanov. Vredno pa je to poudariti, da se bodo člani Ameriške bratske zveze zavedali važnosti njihove organizacije, ne samo zanje, ampak za našo republiko v splošnem.

* * *

Zdaj je v teku kampanja za četrto vojno posojilo Zedinjenih držav. Vlada potrebuje štirinajst tisoč milijonov dolarjev za vzdrževanje naših vojnih sil. Ta denar bo vladi posodilo ameriško ljudstvo, in sicer ga bo posodilo na dobre obresti. K tej vsoti moramo tudi člani Ameriške bratske zveze prispevati naš časten del. Finančni odsek glavnega odbora je v tem oziru že govoril. Zdaj morajo govoriti naša krajevna društva, ki imajo odvečno gotovino v svojih blagajnah, in sicer govoriti z investiranjem take gotovine v vojne bonde. Dalje naj bi se odzvali vsi posamezni člani, ki imajo kak dolar na razpolago. Vsak prihranek naj bi investirali v vojne bonde. Taka investicija ni samo patriotična, ampak tudi pametna z gospodarskega stališča. Vsi ne moremo obleči vojaških uniform in iti na fronto; vsi pa lahko oblečemo v vojaške uniforme naše dolarje in jih pošljemo v boj proti steklemu nacifašizmu.

Ivan Zorman:

SLOVENSKI AMERIKANCI

Življenje trdo je kovalo
srce slovensko in razum,
izbičalo iz duš nam plahost,
vžgalo nam ponos, pogum,
in nas modrosti naučilo:
da ni naslov največja čast,
da pridna dlan in bistra glava
uspehom daje čast in slast.

Prebil nam je udar spoznanja
nekdanjih temnih sil zapah,
raztrgal suženjske verige,
odkril svobodnih cest razmah.
Hitimo v mrzlična tržišča,
v gozdove, k plavžem, na polje —
povsod Slovenci za nagrade
človeka vredne se bore.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Great Fallsu, Montana, se je 70-letna vdova Ella J. Rhone zatekla na policijo za pomoč, češ, da jo vsako noč nadleguje podlasica ter jo v spanju grize po obrazu in rokah. Ženske marsikaj grize, ampak navadno bolj mlade.

*

V mestu Santiago na Cubi, kjer je loterija postavno dovoljena, je Martinez Aspuru dobil v razprodajo več sto loterijskih listkov ali srečk. Prodajal jih je od hiše do hiše in je pri vsaki prodani srečki zaslužil majhen komišen. Nazadnje mu je ostala samo ena srečka, katere nikakor ni mogel spraviti v denar. Bil je nevoljen, ker je ceno neprodane srečke moral sam trpeti. Toda nevolja ga je minila, ko je bil naznanjen izid žrebanja, in je njegova neprodana srečka zadela glavni dobitek sto tisoč dolarjev.

*

Prijatelj Cahej pravi, da bo najbolj zanimiva konferenca sodobnosti takrat, ko se bodo v Berlinu sešli ameriški general Eisenhower, ruski general Vatutin in diktator Hitler. "Tistega dneva duša mi čaka, tiste noči . . ." je zapisal naš pesnik.

*

V nekem obmorskem okrožju Švedske so farmerjem povzročale veliko škodo morske ptice tonovke, ki so v ogromnih jatah gnezdile v bližnjem skalovju. Ker je tonovke postavno prepovedano streljati, so se farmerji skušali iznebiti ptičje nadloge s tem, da so jajca tonovk razbijali na gnezdih. Toda to se ni obneslo. Tonovke so enostavno legle in valile nova jajca. Drugo sezono so se farmerji poslužili drugačnega sistema. Jajca tonovk so trdo skuhali, nakar so jih položili nazaj v gnezda. Tonovke prevare niso opazile in so skrbno valile kuhana jajca, seveda brez uspeha. Končno so se ptice naveličale neuspešnega dela in so zapustile začarana vališča.

*

Usmrtitev M u s s olinijevega zeta grofa Cianija v Veroni dokazuje Hitlerjevo desperatnost v zadnjem štadiju njegove moči. Če tako postopa s svojimi bivšimi sodelavci, kako bo postopal šele s tistimi, ki niso nikdar bili odločno na njegovi strani, če jih bo mogel doseči, ko se bo Nemčija pričela rušiti zares. Nekateri Američani sodijo, da se ne bo pomišljal porušiti tudi samega Vatikana. V svoji knjigi "Mein Kampf" je obljubil, da v primeru poraza Nemčije bo slednja skušala potegniti s seboj v propast kar največ ostale Evrope.

*

Ko je na večer 17. januarja zvezni zakladniški tajnik Henry Morgenthau s posebnim radijskim programom otvoril kampanjo za četrto vojno posojilo, je vedoma ali nevedoma pripel lep šopek jugoslovanskim partizanom. V radijskem dialogu je zagotovil ameriškega vojaka, da bo vojna dobljena takrat, ko bo vsak izmed nas smatral zmago nad sovražnikom "za najvažnejšo stvar v njegovem življenju, kakor je to najvažnejša stvar za Ruse, za jugoslovanske partizane in za Kitajce, ki morajo izkopavati svoje žene in otroke iz razvalin svojih domov." Tako priznanje junaštvu jugoslovanskih partizanov je član kabineta izrekel avdijenci 50 ali več milijonov Američanov. Priznanje tistim, ki ga zaslužijo.

*

Raziskovalci indijanske zgodovine pravijo, da so se razni rodovi ameriških Indijancev pred prihodom belih priseljencev in še potem skoro neprestano bojevali med seboj. Kljub temu so nam izročili deželo popolnoma brez dolga. Mi pa smo v dveh letih vojne prigospodarili dvestotisoč milijonov dolarjev dolga.

*

Vsak, ki se je že kdaj preveč intimno bratil z bokali in kozarci, ve, da je pijanost huda bolezen. In še hujša je zato, ker se pijanec nikomur ne smili, in redki so prijatelji, ki bi pijanca lojalno spremili na njegovi zagovedni poti domov. V večjih mestih se dostikrat zgodi, da pijanega bolnika, ki se motovili po cestah, pobere policijski voz in ga odpelje v zapor. Tam grešni bolnik prespi noč, kakor more, drugi dan pa mu policijski sodnik naloži denarno kazen in ga odpusti s primerno pridigo. Tako postopamo z bolnikipijanci pri nas. V Rusiji delajo drugače. Tam tudi odpeljejo na pijači bolnega državljana na policijsko postajo, kjer ga lepo okopljejo, zakrpajo, če je kaj poškodovan, nasitijo, nakar ga spravijo v snažno posteljo. Drugi dan mu ne delajo pridig, niti mu ne naložijo denarne globe; samo račun mu predložijo. Ozdravljeni bolnik mora plačati za večerjo, kopelj, prenočišče in zdravniško oskrbo; to je vse. Pa pravi kdo, da Rusi niso civilizirani ljudje!

*

V nedavni uspešni ofenzivi so Rusi pregnali Nemce iz predmestja Leningrada, nakar so osvobodili nad sto nadaljnih ruskih mest in vasi na severni fronti. Med osvobojenimi mesti najdemo tudi imena Novgorod, Mga, Strelka in Urisk. Zadnje ime je tipično in nam daje misliti, da Nemci nimajo dosti vzrokov za Vrisk.

*

Za novo leto mnogi ljudje napravijo resolucije, za katere jih nihče ne vpraša in ki so enoglasno predlagane, podpirane in sprejete. Te resolucije so večinoma negativne in določajo, da njihov avtor v novem letu ne bo storil tega in tega. Na primer, da ne bo več preklinjal. Taka resolucija navadno drži do prvega delavnika po novem letu, ko začnejo prihajati v posete običajni mesečni računi v družbi računov za božična darila in druge sezonske nakupe. Takrat se začne resolucija polagoma kršiti. Ko pa par dni pozneja pismonoša prinese pozdrav federalnega zakladniškega departmenta v obliki čudovite vprašalne pole "Form 1040," tikajoče se dohodninskega davka, takrat se resolucija razbije na tisoč kosov, iz katerih se rodi milijon mišidušev in še hujših dušev.

A. J. T.

SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Clevelandu, O., je umrla Marija Jenc, stara 66 let, članica društva št. 103 ABZ. Njen mož je umrl že pred 11 leti in pokojnica zapušča tu samo eno svakinjo. Doma je bila iz Uršjega sela pri Novem mestu in njeno dekliško ime je bilo Vidmar.

*

Revija "Nation," datirana 29. januarja, vsebuje zanimive podatke o jugoslovanski zamejni vladi in njenem predstavništvu v Washingtonu. Rojaki, katere zanimajo ti problemi, naj bi si nabavali omenjeno izdajo; izvod stane samo 15 centov.

*

Jacob Novak iz Barbertona, član društva št. 44 ABZ in soprog blagajničarke omenjenega društva, se je moral dne 27. januarja podvreči že drugi operaciji za golšo. V primeru, da ga želi kak sobrat ali prijatelj obiskati, ga najde na naslovu: Cleveland Clinic, E. 93rd St. (Room 333), Cleveland, Ohio.

Najbolj varna in najbolj pametna investicija naših prihrankov je v vojnih bondih Zedinjenih držav. Lastovati vojne bonde je pametno in obenem patriotično.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

žav, katerih pa zaradi koketiranja z nacifašisti ni dobivala. Ko se bo naš državni department prepričal, da je "izpreobrnitev" Argentine resnična, bo postala deležna istega gospodarskega sodelovanja od naše strani kot so ga deležne druge latinske republike na ameriškem kontinentu.

IZGUBLJAJO UPANJE

Z italijanske fronte se poroča, da nemški vojaki, ujeti na južnem italijanskem bojišču, na splošno sodijo, da gre z nemško silo na italijanskem bojišču proti koncu. V tem prepričanju jih je posebno utrdilo dejstvo, da so se zavezniške čete izkrcale za njihovim hrbtom in v bližini Rima. Mnogi nemški vojaki kažejo veselje, da so bili ujeti. Med ujetniki je tudi znatno število Poljakov, katere so Nemci siloma uvrstili v svojo armado. Ti so posebno veseli in prosijo, da bi se jih uvrstilo v britiško armado, da bi se mogli bojevati proti Nemcem.

MIGLJAJ S KOLOM

Naša republika in Velika Britanija sta pretekli teden naznanili prvi gospodarski pritisk na Španijo: ustavili sta ji pošiljke gasolina. To je migljaj s kolom, da naj diktator Franco odpokliče španske "prostovoljce", ki se na strani Nemcev borijo na ruski fronti, da naj prepreči nadaljno nacistično propagando v Španiji in da naj ne zaklada več Hitlerja z važnimi surovinami za nadaljevanje vojne. Tako Zedinjenim državam kot Veliki Britaniji je postalo Francovo slepomišenje z Nemčijo preveč izzivalno.

VZROK ZAKASNITVE

Državni department v Washingtonu je imel že pred meseci na rokah podatke o brutalnem postopanju Japoncev z ameriškimi in angleškimi vojnimi ujetniki, toda jih je odlašal dati v javnost prej v upanju, da bodo apeli za boljše postopanje kaj izdali. Končno je postalo jasno, da so Japonci zverine, ki se ne ozirajo in se ne bodo ozirali na nikake mednarodne določbe. Za rešitev ujetih ameriških vojakov in interniranih ameriških civilistov je malo upanja, da bi ostali pri življenju do konca vojne. N i t i potom nevtralnih zastopnikov Mednarodnega rdečega križa ni mogoče dobiti poročil o postopanju Japoncev z omenjenimi ujetniki niti poročil, če dobivajo nujne potrebščine, ki so jim pošiljane iz Amerike. Vojaška klika, ki kontrolira Japonsko, ne pozna nikakega človeškega čuta in nikake odgovornosti.

AMERIŠKE IZGUBE

Urad za vojne informacije v Washingtonu je podal poročilo, da so izgube v vseh naših vojnih silah od začetka vojne do 25. januarja letos znašale 142,239. Od teh je 32,662 mrtvih, 47,123 ranjenih, 32,699 pogrešanih, in 29,805 vojnih ujetnikov. V vojnem ujetništvu je umrlo 1,933 vojakov, večinoma v krajih, ki so okupirani po Japoncih.

POSET RUSKE FRONTE

Ameriški general Donald H. Connolly, ki poveljuje ameriški oskrbovalni bazi v Perzijskem zalivu, odkoder se odpremlja materialna pomoč Rusiji, je nedavno zaključil pettedensko turo po ruskih bojiščih. V spremstvu ameriških vojaških oskrbovalnih i n komunikacijskih ekspertov je posetil Leningrad, Stalingrad, Kijev, kraje zapadno do Moskve, Orla, Kurska in Žitomira in okrožje jugozapadno od Žitomira. General Connolly poroča, da kamor koli je dospel, so ga Rusi vprašali, kaj si želi ogledati, in mu niso ničesar prikrivali. Z zadovoljstvom je opazil, da je mnogo ameriških trukov vozilo potrebščine na razne fronte in da so vojake na fronti dosegala ameriška živila.

STABILIZACIJA VALUT

V Washington pride v bližnji bodočnosti podpredsednik ruske državne banke in načelnik sovjetske denarne delegacije, Čečulin, k posvetovanju z ameriškimi eksperti z ozirom na mednarodno denarno stabilizacijo. Poroča se, da Rusija želi ponovno vpeljavo zlate valute in mednarodno določeno ceno zlata. Glavne velesile, ki bodo morale po vojni urediti mednarodni finančni sistem, so Zedinjene države, Rusija in Velika Britanija.

NEKAJ O GENERALIH MARŠALA TITA

(Nadaljevanje s 1. strani)

slaviji, in odgovora ni bilo nobenega. Dabčević, Nagj in mnogo drugih je prispelo v Jugoslavijo preko različnih križ in stranpotov, po polomu Francije, in njihova domovina je zdaj srečna, da more razpolagati s temi veterani iz španske vojne.

Pri La Garriga sem bil tudi zadnjič skupaj s tretjim Titovim generalom Ločo Popovičem, ki je poveljnik druge divizije Ljudske osvobodilne vojske. Imela sva skupne prijatelje iz krogov pisateljev in njegova jedka ironija nam je ustvarila mnogo skoro veselih trenotkov. Popović je bil poveljnik artilerije brez topov, in je stal na straži na potu iz Barcelone v La Garriga. Ko je prišla nekoč do njega italijanska fašistična ambulanca in ga je vozilec vprašal, kje se nahaja divizijska bolnica, se jim je Popović kratko malo ponudil, da jih spremi. Takrat je privedel s seboj dva bolna italijanska častnika in njih spremstvo, ki je bilo zdravo. Tako se ... petilo, da je naša divizij... la v svoje roke svojo ... bulanco.

Loča Popović ima ... bližno 30 let in je sin ... spoštovane beograjske ... Študiral je v Parizu ... v svoji prvi mladosti ... tudi sur-realizma, a se je ... je zopet spustil nazaj ... ljo realnosti. Politično ... obrnil na levo in je ... enega najbolj duhovitih ... kih esejistov v srbski ...

Taki so torej trije T... nerali. Sedem od osta... je bivših aktivnih časti... re jugoslovanske armade ... je so bili polkovniki, ... polkovnika in en ma... (Theodor Balk za O... News Agency.)

RAZOROŽITEV NEM... POTREBNA

(Nadaljevanje s 1. stran...)

ločbe versajske pogodbe ... Nemčijo k drugi svetovni ... V navidezno miroljubi ... republiki so se na skrivn... lovale ogromne količ... za novo vojno; istotako ... vežbali vojaki, posebno ... častniki. Nemški militar... nančniki in industrijci so ... noma povečali strahote ... ne inflacije, da so vzbudili ... sovraštvo napram zave... katere so krivili inflacij... zerije.

V knjigi "Germany W... It Again" je posebno zan... poglavje, v katerem pisa... razpravlja o pravem ... Hitlerjevega napada na ... Po njenem prepričanju ... vzrok rusko olje. Hitler je ... osvojiti bogate ruske olj... ce v Kavkazu, da bi dobil ... olja za ogromne letalske ... na Zedinjene države.

Vojni bondi so prav tako ... so bankovci, katere izdaja ... njenih držav. Boljši pa so ... prinašajo obresti.

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898
GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODSEK:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver, 16, Colo.
2. podpredsednik: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.
3. podpredsednik: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.
4. podpredsednik: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21st Place, Chicago, Ill.
5. podpredsednik: Joseph Sneler ..... 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.
6. podpredsednica: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, 3, O.

NADZORNI ODSEK:

Predsednik: John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.
4. nadzornik: F. J. Kress ..... 218—57th St., Pittsburgh, Pa.

FINANČNI ODSEK:

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
John Kumše ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnik: Frank Mikec ..... P. O. Box 237, Strabane, Pa.
2. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
3. porotnik: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
4. porotnik: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Nagrade v gotovini

Ameriška bratska zveza plačuje za novo vpisane člane obeh ... nagrade, ki so navedene v naslednjem:

v razredu "D" za $ 250.00 zavarovalnine, $ 1.50 nagrade;
v razredu "D" za $ 500.00 zavarovalnine, $ 2.50 nagrade;
v razredu "D" za $1,000.00 zavarovalnine, $ 5.00 nagrade;
v razredu "D" za $1,500.00 zavarovalnine, $ 7.00 nagrade;
v razredu "D" za $2,000.00 zavarovalnine, $ 9.00 nagrade;
v razredu "D" za $3,000.00 zavarovalnine, $12.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $ 250.00 zavarovalnine $ 2.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $ 500.00 zavarovalnine $ 3.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $1,000.00 zavarovalnine $ 6.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $1,500.00 zavarovalnine $10.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $2,000.00 zavarovalnine $12.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $3,000.00 zavarovalnine $18.00 nagrade.

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka:

Za razred "JA" $1.00 nagrade od člana; za razred "JB" $3.00 nagrade; za razred "JC" za $500.00 zavarovalnine, $3.00 nagrade; za razred "JC" za $1,000.00 zavarovalnine, $5.00 nagrade; za razred "JD" za $250.00 zavarovalnine, $3.00 nagrade; za razred "JD" za $500.00 zavarovalnine, $3.00 nagrade; za razred "JD" za $1,000.00 zavarovalnine, $5.00 nagrade.

Do navedenih nagrad so upravičeni tisti člani in članice, ki pridobe člane ali članice v odrasli ali mladinski oddelek Ameriške bratske zveze. Nagrade so izplačljive, ko so novi člani vplačali vsaj po šest mesečnih asesmentov.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

New Era — English Section of Official Organ of the American Fraternal Union. Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

WITH APPRECIATION TO ALL SCRIBES OF THE NOVA DOBA

Your editor thinks it's about time that we give some recognition to the faithful contributors to the Nova Doba English Section for the past year. This is the 15th anniversary year of the English pages of our official organ and at this time I would like to express my appreciation to all who have helped make it an interesting news sheet since I have been here.

We mention first the regular columnists of our paper who have contributed news of lodge doings for the past year. They are: Florence D. Startz, whose column "Washington News Flashes" formerly "Ely News Flashes" has appeared in every issue since its inception except Christmas week when Uncle Sam's postman delayed the article due to the heavy Christmas mail. Mary G. Balint is well known for her column, "Out Enumclaw Way," John and Adalyne Cecelic carry on the "Napredek Notes" to which John Tanko formerly contributed, Mary and John Laurich contribute to the "News of Collinwood Boosters," John Gottlieb is the one who brings us news of the "Chicago AFU Liberty Bell Bowling League," Catherine Krall and Mary Lunka share honors for their "Betsy Ross News and Views," and Jennie Millosin and Mary Zlogar keep you informed about the "Cardinal Highlights," and lately Tommy Turk in "A Bit o' This 'n That." Then we have the "Juvenile Voices" column kept alive by Margaret M. Startz and other juveniles.

Other members and lodge secretaries who have contributed from time to time are Katherine Penica, Anton Okolish, Emily Kodelja, Mary Predovich, Anton Krapenc, F. J. Kress, Agnes Jurecic, Dorothy Rossa. Rose Mary Rossa, Joseph Milkovich, Cyril Rovansek. Mary Shetina, John L. Jevitz, Frank Vranichar, Frank Krusich, Ludwig Vidrick, Dorothy Strnisha, Matt Anzelc, Mary Zurga, and others whose names I can't recall off hand.

Last but not least, we have our soldier and sailor members whose articles and letters rank among the best liked according to the opinions expressed by many members. Among these are "The Little Corporal" known to all readers as "Little Stan" Pechaver, former English editor of Nova Doba; Pfc. Steve Babich, Pvt. Louis Verch, Pvt. Joseph Banich, Pvt. Joseph Drenik and others who write from time to time.

To all the above-mentioned and to any whose names we may have overlooked, we say, "Thanks much for your interest and contributions to the English Section of the Nova Doba. We hope you shall continue to write and keep the English Page readers informed of your lodge and its members' doings."

Since many of the older lodges have numerous young members who read only the English Section we wish to inform these lodge secretaries that when sending an article in Slovenian they can request that it be translated into English. Also, any English article can be translated into Slovenian if so requested. Any secretary wishing a translation should state this request when submitting his or her article providing it isn't too lengthy.

The Nova Doba is your official organ and its pages are open to any member who wishes to inform us of his lodge activities or its members. Up to the present we have done well considering that many of our lodge affairs were curtailed due to the war. We can continue to do well if everyone keeps on cooperating in the future as they have in the past.

Again, we thank all of you who make these pages interesting reading to all. We look with pride on the past 15 years of our English Section and hope that after the war we shall again be able to devote more space to our juvenile activities, our lodge affairs and general news about our members. Until then we shall continue to publish articles sent to us from our government to help bring the day of victory and peace closer.

News of Export Majestics, No. 218, AFU

Export, Pa. — At our last regular meeting in December we held election of officers for 1944. By unanimous vote it was decided to keep the same officers as in 1943. The officers for '44 are as follows: Wm. Korach, president; Della Caldrer, vice-president; B. J. Marcelio, secretary; Mary Biesuz, recording secretary, and Marie Belich, treasurer.

The secretary wishes to warn all members that they must have their dues paid promptly or face suspension ,because with all changes of laws that we have these days we never know from day to day where we stand. Won't you members please cooperate with your secretary? Thank you.

On February 8 we are having a benefit show at the Ritz Theater, in Export, Pa. It's a very good picture. All you members should attend this show and bring a friend with you. Don't forget our show date, it's February 8, '44. I would like to see a better attendance at our meetings.

Bert J. Marcelio, Sec'y
Lodge No. 218, AFU
Export, Pa.

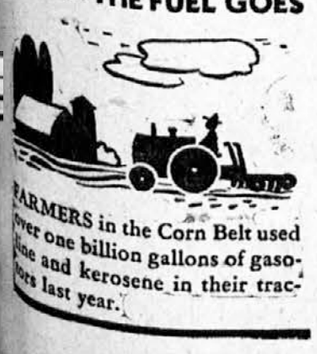

Lodge 85, AFU Loses Two Pioneer Members

Aurora, Minn. — Our Lodge No. 85, AFU, during the past few weeks, lost two active and long-time members. On Dec. 29, 1943 death took the pioneer and co-founder of the former JSKJ and founder of our lodge, Matt Levstik. His policy certificate number was 208 which means that he was one of the first members of our organization. He was a good and faithful member of our lodge and the American Fraternal Union to the last. Burial services were held Jan. 3, 1944 at the cemetery in Aurora. The lodge presented a wreath as a last farewell. The deceased was born in 1870 in Sodrazica, Ribnica at Dolenjsko. Surviving him are his widow and three daughters. May he ever be remembered and to his family we extend our sincere sympathy.

Less than a week after Matt Levstik's funeral, on Jan. 9th the undersigned received the news that another member of our lodge passed away, Brother Steve Paulisich. He also was a co-founder of the former JSKJ, now the American Fraternal Union. His policy number was 255. He was a good member of our lodge which he often represented at our conventions. He had been ill for many years. The deceased lived in Pineville, three miles from Aurora. Funeral services were held Jan. 12th at the cemetery at Biwabik, Minn. The lodge presented a wreath as a last farewell. Surviving him are his widow, four sons and two daughters. He was born in 1870 at Dolenjsko.

May his memory live long among us and to his survivors we offer our sincere sympathy in the name of the lodge.

Matt Anzelc, Sec'y
Lodge No. 85, AFU
Aurora, Minn.

BRIEFS

The Ohio Federation of AFU Lodges will hold a meeting on Sunday, Feb. 6, 1944 at the Slovenian National Home, (lower hall), on St. Clair Ave., Cleveland, O. at 10 a. m. promptly.

All Ohio AFU lodge federation representatives are requested to attend this important meeting.

*

Mr. Jacob Novak of Barberton, Ohio, underwent on operation at the Cleveland Clinic where he is now recuperating. He is the husband of Mrs. Anna Novak, treasurer of St. Martin's Lodge No. 44, AFU of Barberton, Ohio.

Fellow AFU members in Cleveland are requested to visit him at Cleveland Clinic in Room 333. How about it, members? Let's cheer Mr. Novak up a little.

News of AFU Yanks

Two Ely, Minn. AFU Yanks who would like to hear from members are Placid R. Goulet and David Goulet both having the same address while navy students at:

AS, U.S.N.T.S., NTU, V-12
Pioneer Hall, Rm. 1035
Univ. of Minnesota
Minneapolis 14, Minn.

Lodge 120, AFU Plans Interesting and Entertaining Meeting

Ely, Minn. — All members of Lodge No. 120, AFU are notified that our regular meeting date has been changed to every SECOND Thursday of the month at 7 p. m.

All members whose initials are from A to H are requested to bring an apron or a towel to be given as gifts at the next meeting. The usual games will be played and lunch will be served. We would like to see all members at this meeting for a good time is in store for all who attend.

Since this is the AFU Convention year it is a good time to discuss the by-laws and changes that should be made. Therefore, if any member has any suggestions, please come and tell us about them at the meeting.

The ladies who are on the refreshment committee are requested to be there at least a half an hour earlier.

Rose Svetich, Sec'y
Lodge No. 120, AFU
Ely, Minn.

Let Falling Bombs Lie

Bangkok, capital of Japanese-dominated Thailand, was bombed by Allied planes last week. Following the bombing, the Banghok broadcast, an urgent appeal to the Thais not to take bombs home with them as curios.

"It may sometimes take as long as three days before they explode," the broadcast said.

This is Your "Battle Flag" HERE AT HOME

Every patriotic American will want to display this emblem at home—on his front door or in his window. It is the red, white and blue sticker that says you have done your part in the 4th War Loan.

WE BOUGHT EXTRA WAR BONDS
4TH WAR LOAN

Display your colors now!

DURING this 4th War Loan Drive you are again asked to do something *extra* to help smash the Axis. *Your* part is to invest in *at least one extra* hundred dollar Bond. But don't stop there if you can do more. For remember—no matter how many Bonds you buy—no matter what denominations they are—you get back on maturity $4 for every $3 you invest. And that's on the word of Uncle Sam, creator of the safest investment the world has ever known.

So before you look into your wallet—LOOK INTO YOUR HEART. Your company, the place where you work, has been given a quota to meet in this 4th War Loan Drive. Do *your* part to help meet this quota. And remember, millions of America's fighters are waiting for your answer, your pledge that you are backing them to the limit.

Let's All BACK THE ATTACK!

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under the auspices of Treasury Department and War Advertising Council.

Health Is a Victory

By F. J. Arch, M. D.
Supreme Medical Examiner

Hope for the conclusion of at least one phase of the war is uppermost in the hearts of all Americans. Health for every civilian on the home front during this year is an essential prerequisite for this conclusion. Without good health the average person falls behind as a producer in any line of work. The battle for production continues to play a crucial part in the struggle for ultimate victory over an enemy that depends upon slaves to keep their war machine running.

As we enter the new year the shortage of medical and nursing personnel is acute and will become more acute. This makes the guarding of one's health the patriotic duty of everyone especially by taking every precaution against avoidable illness. The common cold, grippe and influenza are scourges of the winter and early spring months, and every effort should be made by the individual to keep from catching or spreading them. Any one of these respiratory infections can, if neglected, lead to pneumonia, still a potential killer despite the splendid strides of medical science in treating it.

Tuberculosis is also a scourge of wartime. There is a definite increase in the number of active cases. This is understandable at a time such as we are now living through. As a public health measure surveys of tuberculosis should be made especially in industry. The object of such a survey is first, to discover tuberculosis for obvious reasons, and, secondly, to initiate measures to protect the public from the most dangerous and pratically the only source of infection, the active, open case of tuberculosis.

Diptheria is another disease of the cold winter months, and children, unless immunized, are particularly susceptable to its attack. In the existing emergency the lay citizenship should take the responsibility for promoting immunization programs. The importance of immunization should be brought to the attention of every household. Local health authorities will help to immunize all children especially those below five years of age.

Avoiding fatigue, getting enough rest, eating nutritious meals, wearing clothing suitable to the weather, good personal hygiene are elemental health rules which if followed will provide stout resistance against disease. Those who contract illnesses should heed the advice of their physicians until recovery has been fully achieved.

DID YOU KNOW THAT—

Gas masks were introduced by the Allies in World War I after the use of chlorin gas in the first gas attack by the Germans in Ypres, April, 1915.

*

In 1805 Robert Fulton proved the possibility of a torpedo to destroy ships by exploding a large charge of gunpowder under water against the hull. The first workable self-propelled torpedo is credited to Robert Whitehead, an English engineer.

*

The first practicable submarine was designed in 1800 by the American, Robert Fulton.

Out Enumclaw Way

By Mary G. Balint

Hey Marička, what are you doing and why the scowl?

Aw heck, Ma, I'm reading Shakespeare.

Shakespeare? Kaj vraga je pa tist?

It's mental drudgery—oh, pardon me, I mean, oh I'm trying to get an idea.

Idea? Pa zakaj?

Za moj dopis za Novo Dobo.

Ya? Ta Shaespeare, kaj pa on piše?

Oh, Ma, it is said it is still true that a man cannot pretend to good education who does not know his Shakespeare.

Oh, boš pa ti napisala Shakespeara za Novo Dobo?

No, Ma, I was just trying to get an idea—

Idea? Pa zakaj?

Okay, Ma, never mind, so we will skip Shakespeare and just do some lazy thinking about, oh let's see, Indians maybe and elections and butter and eggs and women and fraternalism and unity and—

* * *

Folks really don't change much from generation to generation. Have you noticed how the important people insist on taking the first seat in a pew and then making other folks crawl over them to reach a seat?

About this habit a witty priest preached a sermon of how in the early days folks were in danger of being killed by Indians. The man of the family carried his gun and carefully sat it beside the pew. Of course, he had to have the outside seat, so he could grab his gun when he heard the war cry of the Indians. But in this civilized day and age we do not have to fear Indians—. And oh, yes, have you noticed that these choice seat grabbers are for the most part those important folk that are a bit on the heavyweight side?

* * *

Spring elections are on their way which means the usual bit of mud slinging. Someone brought up the question of Slav votes. One well-known editor said, "Why the Slavs have only a few hundred votes in the entire state." When asked whom he though had the most votes Slavs or Italians, why he just smiled with cynicism and said, "The Italians, of course." When told there were twice as many Slavs in the state he just guffawed. The census figures at the public library soon convinced our friend he was way off on his racial groups. Why Enumclaw alone has more than "a few hundred."

* * *

Since women of America are reputed to be the chief buyers it is of some significance that "black markets" have been mostly in gasoline and liquor rather than butter and eggs.

(Continued on page 4)

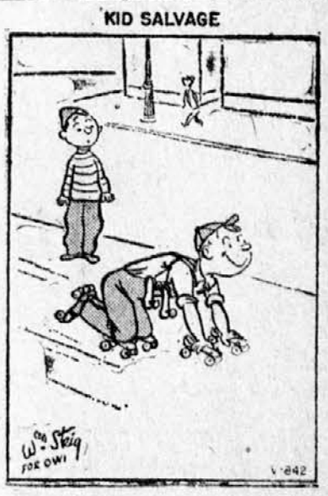

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
1st Vice-Pres't: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St. Denver, 16, Colo,;
2nd Vice-Pres't: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.;
3rd Vice-Pres't: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.;
4th Vice-Pres't: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21 Pl., Chicago, Ill.;
5th Vice-Pres't: Joseph Sneler ..... 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.;
6th Vice-Pres't: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Montana;
Secretary: Anton Zbasnik ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota;
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
Treasurer: Louis Champa ..... Ely, Minnesota;
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave.,Cleveland, 3, O.

TRUSTEES:

President: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio;
1st Trustee: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
2nd Trustee: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minnesota;
3rd Trustee: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.
4th Trustee: F. J. Kress ..... 218—57 St., Pittsburgh, Pa.

FINANCE COMMITTEE

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio;
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio;
1st Judiciary: Frank Mikec ..... P. O. Box 237, Strabane, Pa.;
2nd Judiciary: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota;
3rd Judiciary: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
4th Judiciary: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

WASHINGTON NEWS FLASHES

By Florence D. Startz

Methinks the song most appropriate to be sung in our Nation's Capital this week is "June in January." The thermometer has soared; maybe this is to balance the surprise storms we had a few weeks ago. At any rate, today is just perfect for celebrating the "big affair" in Washington. I'm speaking of the "President's Birthday Ball." In the city are many screen personalities who are helping to brighten the celebration. The celebreties are busy making appearances at hospitals and canteens to bring a little cheer to sick war vets and their fighting buddies. The "March of Dimes" is going "great guns" according to the thousands of dimes pouring into the White House from all parts of the country.

* * *

The Fourth War Loan drive is coming along just fine in Washington. Here in the city, the sale of bonds was spurred on after the story of the Jap atrocities was made known to the public. Out in Municipal Wharf is a two-million dollar American Merchant vessel, a Liberty ship, used in connection with the drive. Thousands of visitors have purchased bonds at the war bond booths aboard the ship.

* * *

In 1943, people in the District of Columbia donated three times as much blood to the blood banks than they did in 1942. And this year we'll beat that! While we're on the subject, we can't overlook the following little incident that took place in our capital this week:

One night a prowler was "looking around" in the basement of the George Washington University Hospital. Along came a nurse who inquired as to what he was doing. "I'm trying to find a place to donate blood," said the prowler, thinking he had told a very good fib. Oh, but the nurse was not to be outdone for she replied, "Come with me and we'll see that you give a pint—if you don't I'll scream!" Meekly, the prowler followed. Now the hospital has another pint of blood to add to its bank.

* * *

Your reporter is positive that life in busy, wartime Washington does things to you. The other day, after unsuccessfully trying to get a call through on several phones in a large government building, a friend called out, "The phones are dead!" After some consideration, someone asked, "Did you drop in a nickel?" Our heroine turned a pretty scarlet and barely whispered, "No."

* * *

Southern people in Washington seem to describe everything no matter how big and new, as "lil' ole." Now, I utterly dislike the expression but here goes: It's time this "lil' ole" column came to a close!

Doctor: "Your husband must have absolute quiet. Here is a sleeping powder."

Lady: "When do I give it to him?"

Doctor: "You don't give it to him. You take it yourself."

CHARTER MEMBERS OF THE "CLEAN YOUR PLATE CLUB."

The Battle for the Balkans

A ROUND TABLE

Louis Adamic — Louis Dolivet — Josef Hanc — Sava N. Kosanovich
Bogdan Raditsa — Gaetano Salvemini — Victor Sharenkoff
Rustem Vambery — Basil Vlavianos — J. Alvarez Del Vayo

(Continuation)

Dolivet—Mr. Raditsa, how can the Balkans get out of the grasp of these reactionary forces?

Bogdan Raditsa—There is only one way. The old slogan, "The Balkans for the Balkan people," must be rejuvenated into a formula for a Balkan community of free Balkan nations. This community must be a link between the West and Russia and not an attempt to isolate Russia behind a series of buffer states erected against Russia. The Balkans must realize the global sence of this war; that we must achieve a free world in cooperation with the three major powers in the free world—Russia, Great Britain and the United States.

The masses of the Balkan peoples want liberation from corrupt ruling classes at home. They want to become federated in a free community of Balkan nations.

You must take into account the enormous pro-Russian feeling throughout the Balkans. It is inspired by the Russian people's resistance. The reports now arriving from the Balkans say there are two currents of feeling—one pro-Russian and the other pro-Allied (I mean pro-Anglo-American). We must effect a unity between those two currents. That unity can be achieved only if the Balkan peoples are free. The pro-Russian feeling must be respected because that is the sentiment of the peasant people and the peasant in the Balkans is the common man of the future.

You cannot, however, realize a communnity of free Balkan nations if you do not have a democratic form of government within each country. The new leaders arising from the people's resistance are bringing with them the conception of a democratic order in the Balkans.

Dolivet—I think we agree as to the need for democratic regimes in the Balkan countries.

Adamic—For some time now I have been trying to imagine—on the basis of partial but unquestionably authentic information I have received—what is going on inside Yugoslavia, especially inside Yugoslav heads. I am a partisan of the Partisans and their Liberation Front, which seems to me a most significant movement. In it I find more political maturity than almost anywhere else. Those Yugoslavs in the Liberation Front, which I believe includes a majority of the population, know what they want and what they don't want—and their bloody faces are turned toward the future.

In the Yugoslav Liberation Front, Communists and diverse non-Communists are working together; and after two years of fighting the Axis and its Quislings and the potential Darlans and Badoglios it is not terribly important to anyone in the movement whether a person is a Communist or not. In the development of the situation in which they are involved they have worked out a formula of action—non-Communists and Communists and "just people" cooperating and fighting shoulder to shoulder—which formula should, I think, be extended to the international scene. Whether or not they will continue to work together after the war will depend on the success or failure the Anglo-American democracies and communist Russia meet with in getting together.

Vlavianos—The same situation prevails in Greece.

Adamic—Meanwhile (As I try to imagine what is going on in the liberation front or partisan minds) most of the thinking in Yugoslavia is pretty tentative. The central attitude of the Communists and non-Communists is that the concrete solution of all political, social, economic and cultural problems affecting the future Yugoslav state must wait till after the war.

J. Alvarez del Vayo—I think it very important that from the beginning emphasis should be laid on the facts—and this has already been done by the various participants in this round table. My first point is the unanimity with which all you representatives of the different democratic forces—

Salvemini—I am not a representative of anything.

del Vayol—I anyhow consider Salvemini a representative of democracy. But my first point is the unanimity with which every one of you, without exception, has reacted—and reacted spontaneously and vigorously—against the idea of the cordon sanitaire. This is important because maybe this is not a problem for historians only but for politicians. It is not a problem of the past but it may become a problem of the future, should certain conservative influences among the United Nations try to get the upper hand.

And second, it is highly important to stress the unanimity with which it has been stated here that the policy of the great powers in the Balkans has often in the past twenty years favored reactionary cliques as over against democratic forces. Even at a time when there was no question of military expediency the policy of certain powers in the Balkans was to favor reaction as over against democracy.

(To be continued)

A pinch of salt is greatly improved by dropping it into a stein of beer.

Cash Awards

The American Fraternal Union pays awards for newly-enrolled members in both departments. They are as follows:
The awards are as follows for the Adult Department:

For Plan "D" insured for $ 250 death benefit, $ 1.50 award;
For Plan "D" insured for $ 500 death benefit, $ 2.50 award;
For Plan "D" insured for $1,000 death benefit, $ 5.00 award;
For Plan "D" insured for $1,500 death benefit, $ 7.00 award;
For Plan "D" insured for $2,000 death benefit, $ 9.00 award;
For Plan "D" insured for $3,000 death benefit, $12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $ 250 death benefit, $ 2.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $ 500 death benefit, $ 3.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $1,000 death benefit, $ 6.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $1,500 death benefit, $10.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $2,000 death benefit, $12.00 award;
For Plan 'E" and "F" insured for $3,000 death benefit, $18.00 award.
Awards for enrolling new juvenile members:
For Plan "JA" $1.00 award; for Plan "JB" $3.00 award; for Plan "JC" for $500 insurance, $3.00 award; for Plan "JC" for $1,000 insurance, $5.00 award; for Plan "JD" for $250 insurance, $1.50 award; for Plan "JD" for $500 insurance, $3.00 award; for Plan "JD" for $1,000 insurance, $5.00 award.

All members who enroll new members in the adult or juvenile departments of the American Fraternal Union are entitled to these awards. The awards will be paid when the new members have paid six months dues.

OUT ENUMCLAW WAY

(Continued from page 3)

The fact is that women have been accustomed to rationing all their lives. Every good housekeeper rations the food she places before her family. Adjustments in their budgets and menus to meet the present shortages haven't been too difficult and women have in general, we are proud to say, observed ration rules. Don't think that women haven't been offered opportunities to break the rules. For the most part though, their integrity and sense of justice met these overtures with a quiet negative. "I'll buy only what rationing stamps provide for and no more."

* * *

Some time ago we told you of the "Ex-Darling Club" formed by soldiers in Africa. The idea is catching and now we hear of the feminine orders being organized. In New Guinea where American nurses and Red Cross workers are stationed and separated from their loved ones the ladies have formed the "Lonely Order of Guinea Hens." Membership requirements are that the girl must be "honest to God in love with her guy" and she must be "tracking fair and no fooling." The insigne of the order shows a lonely guinea hen looking longingly at planes flying over mountain tops.

"Point Snorkers" is the new order of army airmen in Tunisia. To qualify for this club you must have a mustache seen easily at a distance of 100 feet. Once inducted into the club, a member cannot remove the "cookie duster" except on order from the high command or if the members is leaving for the United States. An Algerian five-franc note, suitably inscribed is each member's membership card.

* * *

For forty-five years now, our American Fraternal Union has had the proud privilege to serve thousands of people. Years of planning and hundreds of thousands of dollars have gone into it. It has served in days of illness, disability and old age. It has extended a helping hand and words of sympathy in times of deaths.

Today we see a greater need for fraternity in action than ever before. Today we are challanged to practice what we preach. Now we have a natural opportunity to ease home-sickness among the boys in uniform and to render solace and comfort to the families at home.

In its service to humanity not in the sense of insurance alone but in sociability and friendship we find no system but the fraternal system can serve so well. Our own American Fraternal Union has paved the way for many life-long friendships. It rides high in spirit and strives for high ideals. It is one of the better things that make this world a better place to live in. When among friends never, never forget our American Fraternal Union.

* * *

And so we come to the last item on our program—unity. Our bid for that goes to the "Fable of the Bee."

The Fable of the Bee

Said a wise old bee at the close of the day, "This colony business doesn't pay. I put my honey in that old hive, that others may eat and live and thrive; and I do more work in a day, by gee, than some of the fellows do in three. I toil and worry and save and hoard, and all I get is my room and board. It's me for a hive I can run myself, and me for the sweets of my heard-earned pelf."

So the old bee flew to a meadow lone, and started a business all his own. He gave no thought to the buzzing clan, but all intent on his selfish plan he lived the life of a hermit free— "Ah, this is great," said the wise old bee.

But the summer waned and the days grew drear, and the lone bee wailed as he dropped a tear; for the varmints gobbled his little store and his wax played out and his heart was sore, so he winged his way to the old home stand, and got his meals at the Helping Hand.

Alone our work is of little worth; together we are the lords of earth; so, it's all for each and it's each for all—united we stand, divided we fall.—"The Egg Basket."

Goodbye.

Mary Balint, Sec'y
Lodge No. 162, AFU
Enumclaw, Wash.

Buy More War Bonds!

Here is how you War Bond dollar is spent. Nineteen cents goes for aircraft, 12 cents for ordnance and signal equipment, 10 cents for navy and army ships, four cents for merchant ships, 11 cents for miscellaneous munitions, 14 cents for war construction, 25 cents for pay, food and travel. Five cents goes for non-war uses. Your sons, brothers, husbands, fathers and friends share directly in all these expenditures. Their very safety depends upon the mountains of supplies you send them. Let's all back the attack with extra War Bonds!

* * *

Dehydrated Cranberries:

If and when you try it and it turns out to be good, thank the armed forces for a new one in dehydrated foods soon to be available to housewives—dried cranberries. An ounce of them makes a pound and a half of cranberry sauce.

* * *

No Double-Breasted Suits in Sight Yet:

Men addicted to double-breasted suits who have been hopeful that WPB would soon go all the way and restore vests to them, as it has restored cuffs to pants and patch pockets to coats, are doomed to disappointment. Much as Washington would like to relieve the vestless anguish, it has decided against lifting that particular style restriction until such time as the mills can find more weavers. The shortage exists in labor to operate looms, not in cotton and wool supplies. In the three months ending September 30 last, production slouched off over 200 million yards, compared with the preceding three months.

* * *

* * *

Amateur Shoe Repairman, Please Note:

If there's an amateur shoe repairman about the house here's a piece of information for him. OPA has established retail ceiling prices on rubber heels sold for attaching at home. Now, whether bought at a five-and-ten-cent store or at a hardware store, you shouldn't pay more than 10 to 15 cents a pair, depending upon size.

* * *

F. J. E.

"We Are Buying Extra War Bonds—Are You?"

Pvt. Olin W. Dennis, 25, Delmar, Md., was shot through the leg by a sniper at Alcatar, Africa. He has been in the Halloran Hospital for over six months because of a bone infection. He is buying Bonds regularly.

Sgt. Edwin Johnson, 27, Long Island City, N. Y., suffered shrapnel wounds in throat and neck when a Stuka bombed an ammunition truck he was driving in Sicily. He couldn't speak for two months but has since appeared at Bond rallies.

Pvt. James C. McNally, 36, New York City, suffered a fractured leg when his supply truck hit a road mine in Algeria. That's all he remembers. He has a brother in the Signal Corps. His wife works, buys Bonds regularly.

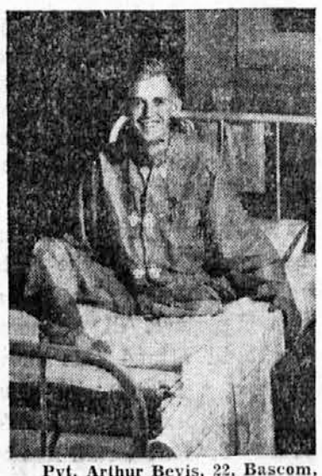

Pvt. Arthur Bevis, 22, Bascom, Fla., went through African campaign without a scratch but in Sicily one of his buddies stepped on a mine. Bevis' leg was amputated, shrapnel partially paralyzed his fingers. He wears the Purple Heart, buys Bonds, too.

Pvt. Benjamin Ayscue, 26, Henderson, N. C., received compound fracture of leg and other injuries in Sicilian campaign when his truck ran over a mine. Ayscue has brother in the army, is married and has one child. Family buys Bonds regularly.

AFU Yank Writes From South Sea Islands

Hello Members: After a little persuasion on my part I finally decided to drop a few lines to the Nova Doba. First of all I wish to thank Mr. Terbovec and Mrs. Erzen for their wonderful Christmas card which I received today via Pleasanton, Calif. As you can see for yourself I've done a lot of travelling since coming to the Navy. First it was Farragut, Idaho, then in succession Pleasanton, Calif., Treasure Island, Calif., then the voyage across the blue Pacific to Navy 131. From there, through the process of elimination and drafting, I was assigned to the Third Amphibious Force for duty. To serve with the Flag of the Third Amphibious is indeed an honor for me. As a barber (which happens to be my duty) I have the honor to be right next to some of our great Admirals and other great military men.

The South Sea Islands are very beautiful indeed—when you see them in a movie. I'm still looking for that gorgeous creature with the sarong that is so often associated with the beauties of the South Seas. But so far I have had no luck. Some of the fellows who have been here for twenty months or more tell me that my search is in vain. (How well I know it!)

Since coming to this historic island, I had the luck of finding my own brother, Lt. Frank Slavec, who was stationed only two miles from my camp. The joy of seeing him again cannot be put into words. It's something one must feel inside of himself. The very first thing he wanted to know was: "How's mom and dad, and sis?" They are the only ones back home now from once a good-sized family of eight. It was hard to tell him anything. All I could remember was the hug and kiss my mother gave me when I left home and her sobbing words: "If you see Joe or Frank, give them my love!" Well here I was standing in front of Frank trying to think how to give him my mother's love. Yes, it's a funny thing, one must feel it before he can understand it.

We saw each other quite a bit the following week and celebrated New Year's Day together. Here's something: When Frank and I were still a couple of carefree, fun-loving boys, we always managed to celebrate New Year's at the Slovenian Home in Denver, Colo. It made no difference where we were at, whether he was away in school or if I had to work night shift, that one night was ours and it was always at the Slovenian Home. That was the place where we could mingle with the older folks and sing the beautiful Slovenian folk songs. Now we found each other on this history-making isle and once again celebrated New Year's together. I must say it wasn't the same but nevertheless it was a great night.

A few more nights together and then his orders came to return to the States for a well-deserved rest. I never saw a happier bunch of men than those fliers were that night. All I could hear Frank say was: "Oh boy, to see my wife, my son whom I've never seen yet, mother, dad and sis!" Yes sir, he certainly was happy. Our parting was brief and sincere. With a lump in my throat I said, "Alright, you big lug, now go and give my love to mom." With this we parted.

Lately the mail is finally catching up with me and to my surprise, I'm getting quite a bit of fan mail for which I'm indeed thankful. But the story is this: Just today I received a letter which read: I'm 16, have blond hair, blue eyes, weigh 110 lbs, and so on. Now that's all very fine and I'm sure glad to hear from folks and I want them to continue to write and send me their pictures for pin-ups. Now that we can't get the Esquire, they will have priority. In all fairness to those who write to me, I must tell them, through the Nova Doba, that I'm 26 years old, five-nine, 160 lbs, black wavy hair, brown eyes, and have been happily married for three years and am the father of a very cute daughter, 16 months old. She was a member of the Juvenile Department of the AFU since the day she was born. Hope the mail doesn't stop now! I wonder how much longer I'm going to wait before I get a copy of the Nova Doba? I sure miss it. (Ed. Note: A copy is sent to you each week, Vic, but I suppose you'll get 5 or 6 at a time like most of the boys out in the Pacific.)

If it were possible, I would write in Slovenian to please some of the older folks but the censor says nothing doing. I don't blame him, he's having a hard enough time reading my poor English, let alone, Slovenian.

In conclusion I wish to send greetings to all my friends and members of the AFU.

A thought: Fellows and gals, if you feel like spending some money, buy a War Bond! That's spending where it counts!

Victor Slavec, F2C
Staff Commander
Third Amphibious Force
c/o Fleet Post Office
San Francisco, Calif.

DID YOU KNOW THAT—

Red lenses in special pilots' goggles eliminate the waiting period formerly spent conditioning eyes for night flying.

* *

Stephano Brothers have developed a new cigarette paper which sheds water and permits smoking in the rain. This tasteless, odorless paper was designed to withstand all the climatic conditions encountered by our armed forces, who will receive the entire output for the duration. It is claimed that this paper enables cigarettes to retain their freshness.

Chicago AFU Liberty Bell Bowling League

Last Friday evening the bowling seemed to go along pretty well and it looks as if soon we shall be on the right track.

Spolar's Fox River Hotel team took all three games from Golenko's Maryton Cafe team. However, it was quite different between Gottlieb's Florists and the Hujan Tavern team. The Florists won the first game by a margin of 20 pins and the third game by only three pins. The Tavern team had to be satisfied with one game, they won the second game by 20 pins.

John Bundek of the Hujan team was again absent otherwise perhaps the results would have been different. I would like to advise Hujan to definitely see to it that Bundek attends the bowling session next time.

Individual high bowlers were Louis Andreasich, 206, Louis Dolmovich, 190, and Joseph Gomilar, 189. Three-game high were Louis Dolmovich with 558, Louis Andreasich, 555, and Joseph Gomilar, 464.

This coming Friday we shall bowl as follows: Gottlieb Florists against the Fox River Hotel team and the Hujan Tavern team against Maryton Cafe. Good luck to all!

Standings Jan. 28, 1944:

	W	L
Gottlieb Florists	31	20
Maryton Cafe	28	24
Hujan Tavern	23	28
Fox River Hotel	21	30

John Gottlieb, Sec'y
Chicago AFU Liberty Bell
Bowling League

IT TAKES WOOD TO BUILD STEEL SHIPS

First tool used in building a new ship for Uncle Sam's Navy or merchant fleet is a woodsman's axe in a forest perhaps a thousand miles from the sea. For shipyards must have lumber and plenty of it at every step of a steel ship's construction, from the fashioning of the model to its slide down its wooden way.

There's some wood on the steel ship when she's afloat, too, in cabins and rooms above decks. A Liberty ship, for example, carries 10,000 feet of plywood paneling. In addition, well over half a million feet of lumber are needed at the shipyard for her construction.

—Ships Magazine

JUVENILE VOICES

Ely, Minn. — Hello Juveniles: When I last wrote from Superior, Wis. as I told you I spent my Christmas vacation as the guest of Mr. and Mrs. Milton Coombs. They had a lovely tree and everything that goes with Christmas, Santa Claus and all. I wish to thank the Coombs family for my enjoyable visit.

My cousin, Stanley Grahek, suprised his parents by coming home on a furlough right on Christmas day. He serves with the U. S. Fleet and has seen several tough battles.

My other cousins, Virginia Golobich, Placid and David Goulet were also home for the holidays.

Mother sent my sister, Florence, in Washington, D. C. an AFU calendar. She wrote that she hung it on the wall of her room and that she is very proud of it. Everyone who comes into her room wants to know about it and Florence proudly tells them that it is the calendar of the American Fraternal Union, a fraternal benefit organization. She says many of them are surprised when she tells them of the benefits the AFU has to offer to its members.

I miss Florence especially when it is time to play the piano. When she was at home she helped me with my piano lessons and we often played duets. I'll bet Florence misses her piano now.

Mr. Robert S. Merhar is now head auditor at Carbondale, Ill. Mr. Merhar was recently awarded the armed service forces citation for meritorious service.

Lt. William N. Bom of the Naval Reserves is home on furlough after two years of service in the Pacific war zone.

In conclusion I would like to wish Florence a very happy birthday and hope she will long remember her birthday in Washington, D. C.

Margaret M. Startz (Age: 14)
Lodge No. 1, AFU
Ely, Minn.

Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev na delu

Veliki val navdušenja za edinstvo, ki je zajel Slovane širom sveta v njihovi osvobodilni borbi proti fašističnim osvajalcem, je našel svoj konkretni izraz v novo-organiziranem Odboru južno-slovanskih Amerikancev. Ta odbor je bil osnovan 19. junija, 1943, v Pittsburghu, Pa., kot Združeni odbor ameriških Hrvatov, Srbov in Slovencev, a pozneje, 7. avgusta, je bil na sestanku v Clevelandu, katerem so prisostvovali tudi predstavniki bolgarskih in macedonskih Amerikancev, ta odbor razširjen v toliko, da je vključeval tudi Bolgare in Macedonce in se je odslej imenoval "Združeni odbor južno-slovenskih Amerikancev." Ta odbor je danes aktivna centrala Hrvatsko-ameriškega kongresa, Srbsko-ameriškega Vidovdanskega kongresa, Slovensko-ameriškega kongresa in Bolgarsko-Macedonskega kongresa v Ameriki.

Naloga tega odbora je zapopadena v programu desetih točk, objavljenih ob priliki njegove ustanovitve v našem tisku ter v njegovem lastnem "Buletinu."

V svrho čim uspešnejšega izvajanja zadanih nalog je bilo potrebno odpreti urad in spraviti v tek delovanje iz enega nalašč v ta namen organiziranega središča.

O širokopotezni aktivnosti ZOJSA je narod precej dobro obveščen. Kljub temu pa je potrebno istotako objaviti, kako se delovanje odbora vodi in izvaja v uradu; kakšen je način poslovanja odbora; s kolikimi stroški je to zvezano in na kakšen način se more zagotoviti zmagovanje teh stroškov, da se bo moglo z uspehom nadaljevati s tem potrebnim narodnim delom.

Še prej ko se je odprlo urad v New Yorku, je bilo treba imeti zagotovljene finance za začetek stvari. To je bilo omogočeno po dveh rodoljubnih in uvaževanih jugoslovanskih osebnostih, gg. Franjo Petrinoviću in Martinu Bogdanoviču, katera sta darovalo v to svrho vsak po $2,500. S to vsoto $5,000 se je pričelo aktivno uradno poslovanje odbora, 1. septembra, 1943.

V samem začetku je bil glavni posel urada, da se po eni strani izdaja "Buletin," a po drugi vzpostavi zveze z najvažnejšimi osebnostmi v ameriški javnosti, tisku in radiju. Koliko vrednosti je bilo to delo odbora je razvidno iz dejstva, da so ameriški časnikarji in radijski komentatorji, kateri so do tedaj, z redkimi izjemami, poveličavali kvizlinga Mihajloviča, pričeli bolj in bolj upoštevati in prikazovati resnično stanje v Jugoslaviji ter podčrtavati veliko vlogo Narodne osvobodilne vojske pod poveljstvom maršala Tita. Nobenega dvoma ni, da je bila ta sprememba posledica neumornega delovanje Odbora in še posebno njegovega uglednega predsednika, Louis Adamiča. Poznejši razvoj dogodkov v Jugoslaviji in konference v Moskvi in Teheranu potrjujejo pravilnost te analize.

S hitrim razvitjem našega odbora je bilo kmalu očitno, da postaja ta odbor središče vseh naprednih demokratskih južnoslovanskih struj med priseljenci, ter v politični imigraciji in to ne samo v Zed. državah, pač pa širom sveta. Tako n. pr. Združeni odbor obdržava zveze z Južnoslovanskim odborom dr. Borisa Furlana v Londonu, z liberalnimi elementi našega jugoslovanskega naroda v Mehiki, Cubi, Uraguaju, Chili, kot tudi v Avstrajili ter Novi Zelandiji. Kolikor pa se tiče Zdr. držav samih, so se v mnogih krajih pričeli ustanavljati krajevni južnoslovanski odbori, kot v San Franciscu, St. Louisu, Milwaukee, itd.

Že pri prvih podvzetih korakih delovanja odbora je bilo očitno, da bodo nastali čezdalje večji stroški, ako bo hotel Združeni odbor izvesti program clevelandskega sestanka ter ga spremeniti v plodonosno delo. Samo izdajanje "Bulletina" stane petnajststo dolarjev za vsako izdajo, katera izide v okrog 30,000 izvodih. Dozdaj je izhajal po enkrat na mesec, odzdaj pa bo izšel pogosteje, če mogoče tedensko. Potreba obdržavanja stikov s prvaki ameriškega javnega mišljenja in z našim narodom v tej deželi ter v drugih delih sveta je združena z velikimi stroški, o katerih ni potrebno govoriti podrobno, ker je to pač samoobsebi razumljivo, posebno, če se vzame v poštev, da je treba pogosto potovati v oddaljena središča. Brzojavni, telefonski in drugi postranski stroški se enako od meseca do meseca večajo ter so v te vrste delovanju neizbežni, ker je včasih od točnosti dostave gotovih vesti odvisna uspešnost našega delovanja.

Osebje v uradu je številčno omejeno ter razpodeljeno tako, da je moč vršiti mnoge dolžnosti in naloge Odbora. Takoj v začetku je delal predsednik Adamič sam s pomočjo ene tajnice ter je bil često primoran, da je pomagal z rutinskim delom v uradu, kot z naslavljanjem kuvert in pisanjem stotin pisem v raznih jezikih. Mnogi naši vrli pomorščaki so pomagali brezplačno z raznim mehaničnim delom, kot z razpošiljanjem literature, pisanjem naslovov, itd.

Akcija odbora je našla popularen odziv ne samo v naši, ampak tudi v ameriški javnosti, a s tem se je delovanje urada povečalo in stroški so se povišali. Čez mesec dni se je uposlilo še eno tajnico, ker je potreba tako zahtevala in v svrho zagotovila finančnih sredstev za uspešno izvajanje vseh obširnih poslov, se je osvojilo na seji ožjega odbora načrt za kampanjo, katere cilj je bil $30,000, katera vsota bi zagotovila poslovanje urada za leto 1944. Za organiziranje in izvedbo te kampanje je moral biti postavljen finančni tajnik.

Ker je Mr. Adamič, preobložen z raznimi posli in delom, ne more nadalje vršiti dela upravljanja urada Združenega odbora. Iz tega razloga je bilo določeno, da se nastavi enega glavnega tajnika, ki bo vzel v roke vodstvo dela, ki ga vrši Odbor.

Najvažnejši del delovanja urada je obveščanje ameriške javnosti in tukajšnjih jugoslovanskih naselbin o dogodkih v starem kraju. Treba je tudi skrbeti za propagiranje resnice o plemeniti borbi Osvobodilnega ljudskega gibanja, ki danes zajema celo Jugoslavijo in katero se je pričelo širiti tudi na Bolgarskem. O tej borbi je bilo razsejanih mnogo laži s strani korumpiranih in diskreditiranih včerajšnjih "gospodarjev" Jugoslavije. Pobijanje te strupene propagande, katere cilj je bil pocepljenje ali razdvajanje naroda tukaj, vzame enako veliko dela in truda. Odbor je točno rešil vprašanje te strani delovanje s tem, da je najel posebnega tiskovnega ravnatelja, katerega dolžnost je, da zalaga liste ozir. južno-slovanski tisk s publicitetnim materijalom, ter da pomaga Mr. Adamiču z urejevanjem "Buletina" ter raznih pamfletov.

Tako torej izgleda danes delovanje našega urada, kateri se trudi ,da ojača svojo delavnost in obenem poskrbi, da se udejstvijo cilji Odbora v čim večji meri v novem letu 1944. Stroški urada sedaj znašajo približno tri tisoč dolarjev mesečno, od te vsote pa odpade skoro tri dele na literaturo, brzojave, najemnino, kable, telefone, potne stroške in slično.

Vsi stroški so kriti z dobrovoljnimi prispevki naroda. Razumljivo je, da z razvojem in večanjem delovanja rastejo tudi stroški, radi česar je potrebno, da se naše ljudstvo stalno briga zato, da se zberejo sredstva za nadaljevanje odborovega dela. Potrebno je, da se poleg moralne podpore, ki jo izrekajo razne skupine, skuša na raznih koncertih ter drugih priredbah vedno imeti pred očmi dejstvo, da mora imeti Odbor finančno podporo za nadaljevanje svojega delovanja in radi tega naj gre po možnosti del čistega pribitka raznih prireditev med južnimi Slovani v sklad Odbora.

Slednji južni Slovan v Ameriki naj pomni, da je ena glavnih nalog Združenega odbora, da pomaga našim hrabrim borcem v stari domovini in spričo tega dejstva je vsak materijalni doprinesek ali prispevek direkten doprinos in v pomoč borbi naše slavne Osvobodilne vojske, ki je pod vodstvom maršala Tita. — Združeni odbor J. S. A.

Battle in Jugoslavia: Shaded Portions Represent the Territory Which Is Partly Or Completely Controlled by the Yugoslav National Liberation Front

Poročilo o shodu v Pittsburghu

Mnogo se je pisalo o tem shodu, zato čutim, da je treba vsaj na kratko poročati zaradi onih rojakov, ki se niso radi enega ali drugega razloga mogli udeležiti zgodovinske manifestacije Slovencev v Zapadni Pennsylvaniji.

V prvi vrsti je treba priznati, da je to bila prva večja politična demonstracija v naši veliki okolici, odkar se je pričela druga svetovna vojna. In ker je to bila resna narodna stvar, se je pričakovalo da jo bomo vzeli vsi resno k srcu. Navzoči so dali jasen dokaz in odgovor, da razumejo naloge in dolžnosti, katere kot ameriški državljani moramo izvrševati, da se porazi fašistično Nemčijo in militaristično Japonsko.

Udeležba in zanimanje za govore sta bila naravnost izvrstna. Lepo je bilo gledati po dvorani, ker je bil ženski spol dobro zastopan. Naše zavedne Slovenke niso hotele zamuditi te izredne priložnosti, saj se danes borijo ženske, kakor se niso nikdar prej v zgodovini. Na primer, ruske žene in dekleta so na fronti, naše slovenske žene in dekleta pa opravljajo partizanske službe ravno tako junaško kot moški. Sploh se mora reči, da je bil na shodu zbran cvet Slovencev in Slovenk iz Zapadne Pennsylvanije, kar bo vsem ostalo dolgo v lepem spominu.

Zlatko Balokovič, preds. Hrvaškega kongresa, je naglašal, da 20. stoletje zahteva gotove spremembe in enakopravnost zatiranim masam, da bomo to tudi doživeli, če bo vladala sloga in razumevanje med narodi, med političnimi skupinami. Posebno pa je svaril, da se ne smemo ozirati na rdeče strašilo in komunističnega pečata, ker fašisti smatrajo vsakega demokrata, ki deluje za poraz Hitlerjeve Nemčije in Japonske, za rogatega komunista.

Srb Markovich je menda najbolj jasno razložil sestav Osvobodilne fronte. Podčrtal je, da Srbi želijo mirno živeti z brati Hrvati in Slovenci. Tega pa ni dopuščala stara srbska vladarska klika. Markovič pozna Tita Brozoviča osebno, kakor tudi mnoge druge člane nove začasne vlade. Osebno sta mu poznana tudi Josip Vidmar in Boris Kidrič, voditelja slovenske Osvobodilne fronte. Mnogi izmed teh so vstali kot delavci, brez univerzitetne izobrazbe. Toda potrebno izobrazbo in skušnje so dobili skoro vsi v zloglasni glavnjači, kjer so utrdili svoja prepričanje in sposobnosti.

Etbin Kristan, predsednik SANS, nam je podal poročilo o glavnih korakih, katere je on kot preds. SANS storil. Navzoči so mu posvetili posebno pažnjo. V dvorani je vladala grobna tišina. Vsaka njegova beseda je padla na srca, ki so gorela za stvar, za katero se borijo naši svetovno znani partizani pod praporom Osvobodilne fronte. Kristan je razložil v podrobnosti, da so ljudje sami pričeli organizirati odpor, ko so videli, da je vojaška sila Jugoslavije po par dneh skrahirala tragično, da so partizani bili že od samega pričetka opravičeni do priznanja, katero smo dajali izdajalcu Mihajloviču in četnikom. Njegov govor je odstranil vsak dvom, če je kdo sploh dvomil, da so partizani in Osvobodilna fronta tista sila, ki nam daje upanje, da bodo osvobodili vse okupirano ozemlje. Kristan je tudi poudaril, da izvršni odbor SANS dosledno izvaja sklepe clevelandskega kongresa, da je bila vsaka poteza in akcija SANS doslej pravilna in do skrajnosti previdna, da so torej očitki od strani malenkostne Fotičeve skupine neutemeljeni.

Janko Rogelj, direktor JPOSS je poročal o notranjem stanju v Sloveniji in apeliral za gmotno pomoč sestradanim narodom. Naglasil je, da je sedaj politični položaj v Jugoslaviji kristalno čist in da vsled tega moramo pospešiti naše akcije. On je razložil zveze in simpatije, katere kažejo ameriški vladni krogi napram partizanom in ljudstvu, da so krogi v Washingtonu v tesni zvezi in da jim stalno pošiljajo radijska poročila in pozdrave v znak priznanja za velike žrtve in uspehe, katere Jugoslovani doprinašajo za zmago Združenih narodov.

Pravo razpoloženje shoda se mora soditi tudi po količini denarnih prostovoljnih prispevkov. Kolekta je prvič znašala $452.00. Dr. Arch, predsednik shoda, pa je hotel doseči svoto $500.00, zato je ponovno apeliral, da se zbere še $48.00. No, in navzoči so spet radevolje posegli v žepe in zasukali številko po svoje. Prispevali so $84.00, kar pomeni, da je skupna kolekta znašala $537.06. Za tako lep dar pa se moramo zahvaliti zlasti federaciji društev SNPJ, podružnicam SANS in odboru Slov. doma v Pittsburghu in vsem ostalim organizacijam, ki so se odzvale s primernim prispevkom za dobro stvar. Posamezniki seveda zaslužijo vse spoštovanje, ker so ne samo prispevali gmotno, ampak dali razumeti, da so za SANS in Osvobodilno fronto z dušo in srcem, da bodo delovali enotno za osvoboditev Jugoslavije in ostalih podjarmljenih narodov.

Treba je dodati, da so govorniki apelirali na navzoče, da je v teku velika kampanja za nakupovanje vojnih bondov, da je ta denar potreben za uspešno invazijo s severa in da je naša sveta dolžnost, da vsak, kdor je v stanu, obvezan kupiti vsaj za $100.00 bond.

To je moje poročilo. Morda bo še kdo drugi kaj dodal, ker ako bi hotel opisati vse v podrobnosti, bi bilo poročilo še obširnejše.

Torej v imenu pripravljalnega odbora, federacije društev SNPJ in podružnic SANS, ki so sklicale shod, se vsem najtoplejše zahvaljujemo.

Na shodu je bila sprejeta resolucija in sicer soglasno. Jedro iste je bilo že prej odobreno na federacijskih sejah ABZ in SNPJ. Ista bo priobčena v vseh listih, ki so naklonjeni ciljem tega gibanja.

Za skupni odbor:

Fran Oblak.

RESOLUCIJA

Soglasno sprejeta na shodu v Pittsburghu dne 23. januarja 1944:

Mi ameriški državljani slovenskega porekla iz Zapadne Pennsylvanije, zbrani na shodu v Pittsburghu, Pa., dne 23. januarja 1944, častno izjavljamo, da bomo odslej še bolj odločno delovali za ameriški vojni program. Naš največji doprinos bo prihajal v obliki vojne proizvodnje, nakupovanju vojnih bondov in sorazmerno tudi na aktivni vojni fronti, kjer se naši sinovi in hčerke že borijo za zmago Združenih narodov.

Zavedajoči se, da je edinstvo v Združenih državah glavni predpogoj za uspešno izvajanje vojnega programa in uspešne invazije Evrope, zato bomo z vsemi močmi podpirali Louisa Adamiča in Združeni odbor južno-slovanskih Amerikancev in Slovensko-ameriški narodni svet, da dosežemo popolno edinstvo med južno-slovanskimi izseljenci, da bomo dajali najsijajnejše vzglede edinstva in podporo našemu vrhovnemu poveljniku, Franklinu Rooseveltu, katerega zunanja politika je dovedla do tesnega sodelovanja med glavnimi zavezniki, Združenimi državami, Anglijo, Sovjetsko Unijo in Kitajsko.

Ker je neoporečno dejstvo, da so Združene države "Arsenal demokracije," želimo, da se pospeši pošiljanje vojnega materiala na podlagi "Lend-Lease" pogojev vsem aktivnim zaveznikom. Ravno tako želimo, da se tukaj vključi tudi Osvobodilna fronta v Jugoslaviji, kjer partizanske in redne armade nujno potrebujejo modernega vojnega orožja, da se pospešijo njihovi udarci in čimprej osvobodi vse okupirano ozemlje v Jugoslaviji.

Dalje smatramo, da je novo izvoljena začasna vlada na osvobojenem ozemlju prava predstavnica vseh tam živečih narodov. Ta vlada ima resničen demokratičen karakter in zdrav gospodarski načrt za bodočnost, kar je edina garancija za miren razvoj po končani vojni. Mi smo za priznanje in podporo te vlade, ker le taka oblika vlade bo sposobna in voljna uvesti demokratične principe in dati enakopravnost vsem narodom.

Iz razloga, ker partizani in vojaštvo Osvobodilne fronte v Jugoslaviji zadajajo skupnim sovražnikom težke udarce in dajejo ostalim podjarmljenim narodom klasične primere ljudskega odpora, jih srčno pozdravljamo in obljubljamo, da jih bomo podpirali politično in materialno, da čimprej vzpostavijo mirno sožitje med vsemi jugoslovanskimi narodi.

Dr. F. J. Arch,
predsednik shoda.

DOPISI

Aurora, Minn. — Naše društvo Sv. Jožefa, št. 85 ABZ, je v teku par tednov izgubilo kar dva dobra in dolgoletna člana. Dne 29. decembra 1943 je smrt pobrala pionirja in soustanovitelja bivše JSKJ in ustanovitelja našega društva št. 85 ABZ (prej JSKJ) Matta Levstika. Njegova certifikatna številka je bila 208, kar znači, da je bil eden najbolj zgodnjih članov naše organizacije. Ostal je dober in zvest član društva in Ameriške bratske zveze do zadnjega diha. Pokopali smo ga dne 3. januarja 1944 na pokopališču v Aurori. Društvo mu je poklonilo venec v zadnji pozdrav. Pokojnik je bil rojen leta 1870 v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem. Tu zapušča soprogo in tri hčere. Naj mu bo ohranjen blag spomin, njegovim sorodnikom pa bodi izraženo iskreno sožalje.

Manj kot teden po pokopu sobrata Matta Levstika, namreč dne 9. januarja, pa sem podpisani tajnik dobil poročilo, da je umrl nadaljni član našega društva, namreč sobrat Steve Paulisich. Tudi pokojni sobrat je bil soustanovitelj bivše Jugoslovanske katoliške jednote, sedanje Ameriške bratske zveze, in tudi soustanovitelj našega društva. Njegova certifikatna številka je bila 255. Bil je dober član našega društva, katerega je tudi večkrat zastopal na konvencijah. Bolehal je več let. Bival je v Pineville, tri milje od Aurore. Pokopali smo ga 12. januarja 1944 na pokopališču v Biwabiku, Minn. Društvo mu je poklonilo lep venec v zadnji pozdrav. Pokojnik zapušča soprogo, štiri sine in dve hčeri. Rojen je bil leta 1870 v Semiču na Dolenjskem. Naj bo pokojnemu sobratu ohranjen blag spomin, žalujočim ostalim pa naj bo v imenu društva izraženo iskreno sožalje. — Za društvo št. 85 ABZ:

Matt Anzelc, tajnik.

Duluth, Minn. — Prvi mesec leta 1944 gre proti koncu in zimo imamo dosedaj nenavadno milo. Podjetni vrabci že nanašajo za gnezda. Čas in vreme se spreminjata, le vojna gre svojo krvavo pot naprej. Še bo treba velikih naporov, predno bo sovražnik poražen in nacifašizem pognan v pekel, kamor spada.

Za Ameriško bratsko zvezo je letošnje leto konvenčno leto, kar je razvidno tudi iz dopisov društvenih odbornikov, ki vabijo člane na seje in k razmotrivanju pravil. Zadnja konvencija ABZ, tedanje JSKJ, ki se je vršila na zapadu, se je vršila leta 1910 v Denverju, Colorado. Od tiste konvencije imam več slik in tudi raznih spisov. Letošnja konvencija se bo po 34 letih spet vršila na zapadu, in sicer v Rock Springsu, Wyoming. Pozdrav!

Matija Pogorelc.

Girard, O. — Seja postojanke št. 79 SANS se je vršila 15. januarja in na isti je bil izvoljen za leto 1944 sledeči odbor: Louis Blazich, predsednik; Joseph Piškur, podpredsednik; Frank Rezek, tajnik; Matt Kogovšek, blagajnik; Joseph Lavrenčič, zapisnikar. Na seji je bilo sklenjeno, da se bodo v bodoče prostovoljni prispevki pobirali kot dosedaj. Slovenci smo v Girardu precej raztreseni, zato smo izvolili osem zastopnikov, ki so: Frank Prevec in John Rovan za Avon Park in McKinley Heights; Anton Selak in Math Zaubi za Smithsonian St.; Joseph Laurencich in Math Zadnikar za Gordon in Stambaugh Sts.; Louis Mostar in Math Kogovšek za Townsend Ave. in Churchill Rd.

Seje so se bili udeležili tudi trije rojaki iz Clevelanda, namreč Primož Kogoj, Mary Kogoj in Frank Oglar. Rojak Kogoj nas je v navdušenem govoru pozival k nadaljnemu požrtvovalnemu delu v pomoč našim nesrečnim bratom in sestram v starem kraju. Sklenjeno je bilo, da naša postojanka enkrat v bližnji bodočnosti priredi shod. Tajniku Frank Rezeku je bilo naročeno, da do prihodnje seje preskrbi dva govornika. Na prihodnji seji bo tudi določeno, kdaj se bo shod vršil. Pozdrav vsem!

Math Kogovšek.

Chisholm, Minn. — Danes se v tem letu prvič oglašam v Novi Dobi, zato naj mi bo dovoljeno, da se tem potom zahvalim mojim prijateljem in prijateljicam za številne božične pozdrave, tudi tistim, s katerimi se osebno ne poznamo. Druga važna točka za nas v Minnesoti je zima, ki je letos nenavadno mila. Danes, ko to pišem, je 23. januarja, in toplomer kaže na prostem 28 stopinj nad ničlo. Sploh je bil ves mesec januar do sedaj nenavadno gorak. Lansko leto pa smo imeli skozi ves mesec januar 25 do 30 stopinj pod ničlo. Mila zima je za nas velika ugodnost, ker premog je tukaj silno drag, plačati je treba zanj po 14 dolarjev za tono. Pri tem je treba še upoštevati, da je treba stanovanja greti po devet mesecev v letu.

Zadnje čase čitam Adamičevo knjigo "My Native Land," ki se mi zelo dopade in katero bi priporočala vsakemu našemu rojaku, da jo prečita. Kdor bo to knjigo prečital, se gotovo ne bo ogreval za ponovno upostavljenje kraljevske vlade v Jugoslaviji, pod katero vlado je v preteklosti vladalo najhujše zatiranje in izkoriščanje in činovniki katere vlade so strahotno mučili svoje politične nasprotnike v glasoviti glavnjači v Beogradu. Za povrnitev takih razmer v Jugoslavijo se ne more ogrevati nihče, ki veruje v demokracijo in človeka dostojno življenje. Pisatelj Adamič pa zasluži vse priznanje, da je v svoji knjigi razkrinkal in Američanom pokazal mahinacije bivše in sedanje zamejne jugoslovanske vlade in njenih agentov v Washingtonu in drugod. Ko bo Jugoslavija očiščena Nemcev, pač ne bi bilo prav, da bi padla v staro sužnost cincarskih balkanskih politikašev.

Druga zanimiva knjiga, ki sem jo čitala in ki se jo dobi v javni knjižnici, se imenuje "Beyond the Tears." Spisala jo je Ingard Litten leta 1931. Takrat je prišel Hitler na krmilo v Nemčiji. V omenjeni knjigi je popisano zatiranje in trpljenje tistih Nemcev, ki se niso strinjali z nacijskim režimom. Pisateljica Litten popisuje, kaj je vse prestal njen sin Hans Litten, ki je bil pet let zaprt v koncentracijskem taborišču, kjer se je končno v obupu obesil, ker ni mogel več prenašati duševnega in telesnega mučenja, ki so si ga izmišljevali pobesneli naciji. Omenjeni je bil po poklicu odvetnik in je zagovarjal delavske stranke, ki so se upirale nacijskemu režimu; zato je bil poslan v koncentracijsko taborišče. Po prečitanju omenjene knjige imam več razumevanja, zakaj je potrebno, da branimo našo demokracijo pred vsemi sovražnimi silami, in da ni v to svrho nobena žrtev prevelika. Ako bi v tej vojni Nemčija zmagala, ne bi bilo več za živeti na svetu. Zato je naša dolžnost, da damo vladi Zedinjenih držav na razpolago vse, kar moremo, in ji pomagamo, da skupaj s svojimi zaveznicami za vedno uniči nacifašizem, to najstrupenejšo golazen v družini človeške družbe.

Letos je konvenčno leto in priporočljivo je, da začnejo krajevna društva že zdaj razmotrivati o izboljšanju naših pravil. Društva ABZ v državi Minnesoti naj bi poslala taka priporočila na Josepha Bovitz, tajnika društva št. 30 ABZ, ali pa na podpisano, na naslov: 13 South 3rd Ave., Chisholm, Minn. Seja minnesotske federacije se bo vršila 7. maja ob eni uri popoldne v Evelethu. Odbor za pravila želi do takrat imeti skupaj kar največ priporočil za izboljšanje pravil. Društva ABZ v Minnesoti, če so včlanjena v federaciji ali ne, so vabljena, da pošljejo svoja priporočila. V to svrho naj bi članstvo na mesečnih sejah o tem razpravljalo.

Kot čitamo v listih, se je bila flu močno razpasla po deželi in da je mikastila tudi našega urednika. Upam, da zdaj se jo je že povsem otepel, da nas bo še v bodoče razveseljeval s svojo zanimivo in zabavno kolono "Vsak po svoje" in z drugimi, za sedanje čase važnimi članki. Vsi, ki smo živi, se moramo vedno učiti, vsi pa potrebujemo tudi nekoliko razvedrila v trpki vsakdanjosti. K sklepu, četudi je že malo pozno (pa pravijo, da je bolje pozno kot nikoli), želim vsemu članstvu Ameriške bratske zveze srečno novo leto.

Frances Lukanich,
članica društva št. 150 ABZ.

Chicago, Ill. — Pri kegljanju zadnji petek je nam šlo nekoliko bolje izpod rok in vse kaže, da kmalu pridemo na pravi tir.

Spolarjev Fox River Hotel je v vseh treh igrah premagal Golenkotov Maryton Cafe. Drugače je pa bilo med Gottliebovo cvetličarno in Hujanovo gostilno. Cvetličarna je dobila prvo igro z večino 20, tretjo pa z večino samo treh kegljev. Gostilna se je pa zadovoljila z eno igro, in sicer drugo, z večino 20 kegljev. Od Hujanove gostilne je bil zopet odsoten John Bundek, drugače bi morebiti drugače izpadlo. Hujanu svetujem, da prihodnjič gotovo njega pripelje.

V posamezni igri so bili najboljši: Andreasich Louis 206, Dolmovich Louis 190, Joseph Gomilar 189. V treh igrah pa: Dolmovich Louis 558, Adreasich Louis 555 in Gomilar Joseph 464.

Prihodnji petek se udarimo tako-le: Gottliebova cvetličarna proti Fox River Hotel, Hujanova gostilna proti Maryton Cafe. Dobro srečo vsem!

John Gottlieb,
tajnik keglarske lige.

Ely, Minn. — Članice društva Marije Čist. Spočetja, št. 120 ABZ, naj bodo tem potom opozorjene, da so naše mesečne seje prestavljene na DRUGI ČETRTEK v mesecu. Pričenjajo se ob 7. uri zvečer.

Prihodnja seja se bo vršila v četrtek 10. februarja in vse članice, katerih imen začetne črke so od A do H, so prošene, da prinesejo s seboj predpasnike ali brisače v svrho razdelitve daril na seji. Po seji bomo igrale običajne igre, nakar bodo servirana okrepčila. (Ali črke od A do H pomenijo, da spada k okrepčilom tudi "alphabet soup"? Op. ured.) Želeti je, da se te seje in sledeče zabave udeležijo vse članice. Vsem lahko zagotovimo že v naprej prijetno razvedrilo.

Letošnje leto je konvenčno leto in priporočljivo je, da bi nekoliko razpravljale tudi o izboljšanju pravil na naših sejah. Vsaka članica, ki ima kako priporočilo glede tega, je vabljena, da pride z njim na dan na seji.

Članice, ki so v odboru za okrepčila, so prošene, da pridejo v zborovalne prostore vsaj pol ure pred začetkom seje. Sestrski pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 120 ABZ:

Rose Svetich, tajnica.

Finleyville, Pa. — Društvo Sv. Frančiška, št. 148 ABZ, priredi društveno veselico v soboto 5. februarja. Veselica se bo vršila v S. N. Domu v Hackettu, Pa., in čisti dobiček iste je namenjen društveni blagajni. Za postrežbo bo poskrbel pripravljalni odbor in za ples bo igrala dobro znana in priljubljena Martinčekova godba iz Canonsburga. Vsi člani in članice ter vsi drugi rojaki in rojakinje, ki bivajo v tem okrožju, so vabljeni, da posetijo to našo veselico v soboto 5. februarja. Za društvo št. 148 ABZ:

Frank Pernishek, predsednik.

LISTNICA UREDNIŠTVA

A. V. Dodgeville, Mich. — Prejeli smo Vaš popravek in dodatek k dopisu iz Calumeta v Novi Dobi z dne 26. januarja, v kolikor se isti nanaša na pokojnega sobrata Edwarda Turka, člana društva št. 9 ABZ, ki je dal svoje življenje za čast zvezdnate zastave. Naj bo torej na tem mestu popravljeno, da je ime njegove matere Ana Vukonich ter da pokojnik zapušča 4 sestre in 2 brata, katerih eden, po imenu Joseph, že nad tri leta služi v vojnih silah Zedinjenih držav.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

sodelujejo z jugoslovanskimi partizani. Nedavno so bili Nemci izvedeli, da se je v Zagreb vtihotapilo tisoče partizanov, z namenom napada. Gestapo je torej odredila 14-urno preiskavo od hiše do hiše. Tekom preiskave so patrulje nemških vojakov smele ustreliti vsako osebo, ki se je prikazala na cesti. Maršal Tito je poslal nujen apel zaveznikom v Italijo za pomoč in kmalu potem so že brneli roji zavezniških letal nad Zagrebom. To je Nemce primoralo, da so odredili alarm proti letalskemu napadu, in v zmešnjavi, ki je sledila, so ušli večinoma vsi partizani, ki so se bili vtihotapili v Zagreb.

Ista revija tudi poroča, da so partizani blizu Lipovca v zapadni Bosni napadli nemško transportno kolono, obstoječo iz 400 vozil, ki je vozila ojačenja Nemcem. Pobili so mnogo nemških vojakov, nakar so se umaknili v hribe. Prej pa so padlim nemškim vojakom pobrali čevlje za lastno porabo. Pomanjkanje obuvala med partizanskimi četami je občutno.

Revija "Time" tudi beleži neko poročilo iz Kaira, da ima maršal Tito do 236,000 bojevnikov, četudi niso vsi v akcijah istočasno. Članek zaključuje z mnenjem, da če bo Tito še nadalje uspešen ali če se bo vsaj vzdržal s svojo Ljudsko osvobodilno armado na površju, bo to še bolj omajalo že sedaj šibko jugoslovansko zamejno vlado v Kairu in še bolj ogrožalo pozicijo kralja Petra.

Londonsko poročilo United Pressa, datirano 28. januarja, javlja, da se je zadnja nemška ofenziva v osrednji Bosni izjalovila in da partizani kontrolirajo tam do 70 odstotkov ozemlja. Isto poročilo naznanja, da so partizani 180 milj dolgo železniško progo med Zagrebom in Beogradom pretrgali na šestih mestih. V teku enega meseca so partizani iztirili ali razbili devet nemških vlakov; to je zadalo nemškim okupatorjem znatne izgube na življenjih in materialu, obenem pa je oviralo promet. Zavezniški letalci so ponovno bombardirali Reko in povzročili znatno škodo.

VRTNA DELA SEZONE

(Nadaljevanje s 1. strani)

ugašenega apna. Na omenjeni preskuševalni postaji je dala tako preparirana zemlja posebno dober pridelek paradižnikov. Premogov pepel zemlje ne pognoji, ampak jo samo zrahlja, da voda in zrak lažje dosežeta korenine rastlin.

Za snaženje in obrezovanje dreves in grmičev je zdaj že pravi čas. Isto velja za obrezovanje vinske trte. Za vinsko trtvanje vinske trte. Za vinsko trto je posebno važno, da je obrezena v času, ko lesni sokovi še spijo; ako je obrezana prepozno spomladi, se močno solzi, kar rastlino oslabi. Obrezovanje dreves, grmičev in vinske trte naj se vrši, če le mogoče, v suhem in sončnem vremenu.

GRADNJA LADIJ

Odbor za vojno produkcijo v Washingtonu naznanja, da je bilo leta 1943 v Zedinjenih državah zgrajenih 568 vojnih ladij raznih tipov. Med temi sta dve veliki vojni ladji po 45,000 ton, 11 križark, 15 matičnih ladij za letala, 50 stražnih ladij, 128 rušilk, 306 spremljevalk za rušilke in 56 podmornic. Za leto 1944 je v načrtu zgradnja 50% več vojni[illegible] letu.

V tej **VLOGE** *e mo goče: ali [illegible] n sve boda, ali pa postanemo vsi suč nji.*

VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do $5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene vloge
LIBERALNE OBRESTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue HEnd. 5[illegible]

Victory vrtovi!

Pomlad se bliža. Kdor ima vrt, čeprav še tako majhen, ga bo obdelal, ko pride pravi čas. Vlada sama priporoča Victory vrtove, s katerimi bo marsikateri družini pomagano tako z ozirom na draginjo, kakor tudi z ozirom na pomanjkanje te ali one zelenjave in živila.

Nekateri, zlasti oni, ki so prišli iz starega kraja, se razumejo na obdelovanje vrta, tukaj rojeni naši otroci pa v tem niso prav posebno vešči. In morda sikdo bi si rad obdelal vrt in vanj posejal in posadil primerno zel, pa mu manjka vrtnarskega znanja.

Takim tedaj priporočamo, po cel Ameriki poznano in razširjeno v angleškem jeziku pisano knjigo "The Garden Encyclopedia" ki velja sedaj $3.50.

To je najboljša vrtnarska knjiga v angleškem jeziku, ima 1400 strani in 750 slik.

Naročite jo lahko pri:

Slovenic Publishing Co.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

VESTI iz bojnega polja in o splošnih dogodkih širom sveta, lahko dnevno čitate v

ENAKOPRAVNOSTI

Kadar vaše društvo potrebuje tiskovine, obrnite se na našo moderno urejeno tiskarno. Vsako delo točno in po zmerni ceni izvršeno.